

Kahan

PŘÍBRAM

8 | **IZOLACI NEZVLÁDAJÍ NEJEN VÍTACÍ TYPY**

Rozhovor s příbramským starostou

16 | **JAK VYPADÁ NÁVRH ROZPOČTU**

Příjmy pro příští rok jsou stabilizované

23 | **KVALITA VODY NA NOVÁKU**

Pomáhají maréna, candát, lín nebo amur

**Příbram přeje hezký
advent i vánoční svátky**

Reality Pintner

založeno 20.2.1990

ŠTĀSTNÉ VĀNOCE
A POHODOVÉ BYDLENÍ
V ROCE 2021 VĀM PŘEJÍ

REALITY PINTNER

JOSEF JANA PETR

Městská policie Příbram přijme strážníky

Požadavky:

- střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- občan ČR starší 18 let,
- zdravotní způsobilost,
- tělesná a duševní způsobilost,
- bezúhonnost,
- spolehlivost,
- řidičské oprávnění skupiny B.

Výhody:

- základní znalost práce na PC,
- základní znalost cizího jazyka,
- důslednost, flexibilita.

Nabízíme:

- 8. platovou třídu,
- příplatky (rizikový, osobní, směnnost/pohotovost),
- zdarma vstup do fitness,
- levnější vstupné do bazénu, na divadelní představení,
- stravenky,
- odměny za životní a pracovní jubilea,
- možnost zvyšování profesní kvalifikace (kurzy, školení),
- zajímavou práci, která opravdu není stereotypem.

Více informací na úřední desce MěÚ Příbram

HOTOVOST ZA VAŠI NEMOVITOST DO 7 DNŮ

Volejte

800 130 130

www.solider.cz

SOLIDER
Rychlé peníze
za vaši nemovitost

Chcete rychle peníze za svou nemovitost?
Nechte vše ležet, jak je.
O vše se postaráme.

OBSAH ČÍSLA

- 7** TRADIČNÍ ZAHÁJENÍ ADVENTU BUDE LETOS SPÍŠE NETRADIČNÍ
- 8** ČLOVĚK NEMUSÍ BÝT SVĚRÁKŮV VÍTACÍ TYP, ABY MU IZOLACE LEZLA NA MOZEK
- 10** POHLEDEM ZASTUPITELŮ: JAKÝ BYL PRO PŘÍBRAM ROK 2020
- 16** PŘÍJMY JSOU STABILIZOVANÉ, MĚSTO MŮŽE BEZPEČNĚ FUNGOVAT
- 20** BEZ BZUČÍCÍCH POMOCNIC BY ZNÁMÝ SVĚT VZAL RYCHLE ZA SVÉ
- 23** S KVALITOU VODY NA NOVÁKU POMÁHAJÍ MARÉNA, CANDÁT, LÍN NEBO AMUR

ROK 2020 BYL PŘESTUPNÝ. URČITĚ NA LEPŠÍ ROK 2021

První, co mě v souvislosti s letošním rokem, napadá, je parafráze zlidovělé průpovědky z úst herce Rudolfa Hrušínského v Menze-lově filmu Rozmarné léto: „Tento způsob letošního roku zdá se mi poněkud nešťastným.“ Pominu-li dopad pandemie na ekonomiku města, pak mne mrzí, že nebylo možné uskutečnit všechny pečlivě připravené kulturní, zábavní a sportovní akce. Energii jim věnovalo město a jím zřizované organizace: divadlo, galerie, sportovní zařízení, kulturní centrum, knihovna, školy, ale také sportovní kluby a neziskové organizace včetně Ústavu Dvořákovo Příbramsko, který nemohl uskutečnit 52. ročník HFAD.

Přestože jsme ve vedení města řešili v době nouzových stavů mnoho záležitostí spojených s pandemií, pokračovali jsme ve všech běžných činnostech. Byla jsem mile překvapena přístupem většiny zaměstnanců úřadu, kteří i přes překážky fungovali tak, aby se práce nezastavovala. Paradoxně, přestože se pracovalo distančně, vedlo to mnohde k větší soudržnosti na pracovištích.

Z hlediska podnikání bylo nejvíce napadeno asi pohostinství, které se však po uvolnění opatření pravděpodobně rozběhne v běžném režimu. I když nelze vyjmenovat všechny postižené oblasti, je zřejmé, že velké ztráty pocítili podnikatelé v terciální sféře a malé a střední firmy, na které dopadá druhotná platební neschopnost. Dlouhodobé následky se jistě projeví v obrovském propadu cestovního ruchu a turismu, ušetřen nezůstane ani trh práce.

Co si lze odnést z končícího roku 2020? Poznali jsme také charaktery lidí, se kterými spolupracujeme. Dále vnímáme, že tu dlouhodobě zůstane větší kontakt s informačními technologiemi.

Změna bude trvalá. Někteří lidé budou chtít fungovat jako před pandemií, ale prostředí a jiní lidé jim návrat zpět neumožní. Říká se „štěstí přeje připraveným“, tentokrát to bude platit dvojnásob. Firmy v různých oborech budou hledat do svých týmů další odborníky, a tak je pro mnohé čas na změnu kariéry. Zkrátka hodně věcí poběží jinak a já věřím, že jinak v tomto smyslu bude znamenat lépe. Nečekejme však na zázraky, věřme sami v sebe, naučme se žít s covidem za zády a cíleně se připravujeme, ať máme co odpovědět, až se nás budoucnost zeptá, co jsme dělali v covidovém podzimu 2020.

A ještě to nejdůležitější: nechte se bez lítosti vtáhnout do vzpomínek na krásná minulá předvánoční období, navodte si ve svých domovech podobnou atmosféru a společně si popřejme krásné vánoční svátky.

■ **Zorka Brožíková**
místostarostka města

Transparentní účet otevřen, o příspěvek mohou žádat samoživitelé	4
Druhá část obchvatu má pravomocné územní rozhodnutí	5
Portál občana	6
Pruh pro autobusy bude do tří let	12
Kost pro pejsky: Zelené páteři přidáme další obratel	13
Na Alisově náměstí nejvíce vadí stav chodníků a vozovek	14
Nebe, peklo, ráj. Příbram má novou koncepci cestovního ruchu	17
Jedeme takovou dálku, riskujeme papíry a vy si tady stávkujete	19
Na žádost o dotaci je pouze několik dnů	21
Cena města Příbrami: Jak nominovat	22
Galerie VR bude jako zápasnická aréna	24
Nazývali mě „populární legendou házené“, ale nikdo už neviděl, co mě to stálo	26
Hraniční hřeben: Odlehlé a drsně romantické místo jihovýchodních Brd	27
O zakázané čizbě	28
Zvířata k adopci	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 900 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@prijbram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@prijbram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.prijbram.eu, kahan.prijbram.eu nebo facebook.com/mestskyuradprijbram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 18. do 24. listopadu 2020. Foto na titulní straně: Shutterstock.

KRÁTCE

Počet nehod klesl o více než pětinu

Za deset měsíců letošního roku evidují policisté na Příbramsku 1143 dopravních nehod, což je oproti loňsku o 253 nehod méně. Zemřely tři osoby, 23 lidí utrpělo těžké zranění a 249 osob poranění lehčího charakteru. V říjnu řešili příslušníci policie 105 nehod. Jeden člověk zemřel, jeden skončil v nemocnici s těžkým zraněním a 29 osob s lehkým poraněním. Nejčastější příčinou dopravních nehod byl v říjnu nesprávný způsob jízdy, poté nepřiměřená rychlost, a to v 26 případech. Čtyři motoristé, kteří způsobili nehodu, byli pod vlivem alkoholu. Celkem 22 karambolů zavinila zvíř, od začátku roku se jedná o 282 těchto srážek. Na dopravních prostředcích vznikla škoda, která dosáhla téměř sedmi milionů korun.

Na Příbramsku je 4,2 % nezaměstnaných

K 31. říjnu evidoval Úřad práce ČR - Krajská pobočka v Příbrami celkem 3241 uchazečů o zaměstnání, což je o pět méně než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2019 se počet uchazečů zvýšil o 816 osob. Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v okrese Příbram činil 4,2 % (stejně jako v září). Ve Středočeském kraji tento podíl dosáhl 3,3 %, a v rámci České republiky 3,7 %. Příbramský úřad práce ke konci října evidoval 3448 volných pracovních míst, což je o 152 volných pracovních míst méně než v předchozím měsíci a o 234 volných pracovních míst více než v říjnu 2019. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 0,9 uchazeče.

Omezení v Březnické do konce měsíce

Do 30. listopadu 2020 dochází v souvislosti s výkopovými pracemi při zkapacitnění stávající kanalizační stoky (Stoky V) k dopravnímu omezení v ulici Březnická. Platí zde úplná uzavírka komunikace v úseku od kruhového objezdu v ulici Seifertova ke kruhovému objezdu u čerpací stanice MOL na Flusárně. Objízdná trasa vede ulicemi Edvarda Beneše - Osvobození - Březnická. Tato objízdná trasa platí i pro MHD.

Řidičské průkazy není třeba měnit

Ministerstva dopravy a vnitra se domluvila na toleranci neplatných řidičských průkazů v rámci nouzového stavu na území České republiky. Řidiči s propadlým průkazem mohou nadále řídit a nehrozí jim žádné pokuty. Prodloužení platnosti řidičských průkazů je navrženo do 31. března 2021.

inzerce

www.antikpribram.cz Dlouhá 163, Příbram II tel.: 318 635 712

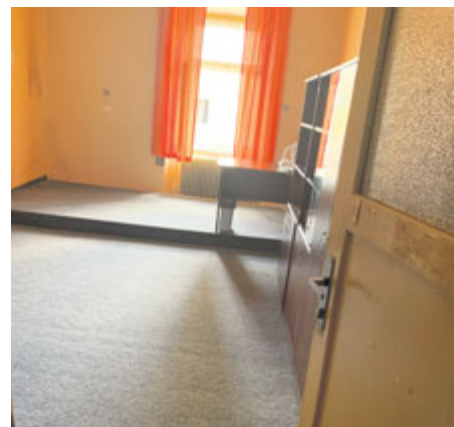
A ANTIK PŘÍBRAM

Vykupujeme zlaté a stříbrné šperky.
zlato až 1200,- Kč/g, stříbro až 11,- Kč/g.

Příbram nabízí kancelář k pronájmu

Město Příbram zveřejnilo záměr pronájmu místnosti (kanceláře) o výměře 24,50 m² nacházející se v prvním nadzemí budovy na nám. T. G. Masaryka č. p. 1, Příbram I, která je součástí pozemku p. č. 599/1 v k. ú. Příbram. Podrobnosti podá referentka oddělení správy majetku Sára Rotterová na tel. 318 402 568 nebo e-mailu sara.rotterova@pribram.eu.

Transparentní účet otevřen, o příspěvek mohou žádat samoživitelé

Veřejná sbírka vyhlášená městem Příbram na začátku dubna letošního roku je stále v běhu. O prostředky z této sbírky mohou žádat rodiče samoživitelé, kteří se v souvislosti s koronavirovou epidemií dostali do tíživé životní situace. V čase uzávěrky Kahanu bylo na transparentním účtu přibližně 80 000 korun. Rodiče samoživitelé, kterým nebyla přiznána státní podpora a kteří se v souvislosti s koronavirem dostali do finančních problémů, mohou nyní žádat o podporu z tohoto účtu. „Podruhé v letošním roce vypisujeme výzvu pro rodiče samoživitele, kteří mohou požádat o podporu z transparentního účtu. Oproti prvnímu kolu navýšujeme možnou částku příspěvku na 4000 korun,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka. Formulář žádosti je k dispozici na webových stránkách města, případně je možné kontaktovat Odbor sociálních věcí a zdravotnictví. Transparentní účet veřejné sbírky, na který je možné stále přispívat, je veden u České spořitelny: 90018-521689309/0800. Náhled účtu získáte pod webovou zkratkou 1url.cz/kzIA8.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Tichá vzpomínka

Ve středu 28. října si i Příbram připomněla 102. výročí založení Československé republiky. Při této příležitosti město uspořádalo pietní akt u pomníku obětem I. světové války u Zámečku-Ernestina a dále u sousoší Padlým synům Březových Hor na náměstí Hynka Kličky. Letos se akce konala v úterý 27. října, a s ohledem na vládní nařízení pouze za přítomnosti starosty města Jana Konvalinky, 1. místostarosty Martina Buršíka a historika Josefa Velfla.

Foto: Eva Švehlová

Sdílejte své představy

Příbram tvoří strategický plán na období 2021-2030, který se má stát dokumentem, v němž je vyjádřena představa o směřování města. Přihlíží se k názorům obyvatel, kteří mohou své představy sdílet do dotazníku. Dotazníky jsou k dispozici v Infocentru v Zámečku-Ernestinu, Tyršova 106, v rámci zkrácené otevírací doby. Na tomto místě také můžete vyplněný dotazník odevzdat. Dotazník můžete vyplnit i online na webu pibram.eu nebo v aplikaci Příbram v mobilu.

Bohoslužby na webu

Děni na Svaté Hoře je nyní soustředěno pouze do online prostoru na webu svata-hora.cz. Bohoslužby se konají v pravidelných časech a jsou přenášeny prostřednictvím internetové televize. Živý přenos z bohoslužby lze sledovat také z chytrého telefonu po stažení bezplatných aplikací v příslušném obchodě. K pravidelným bohoslužbám jsou navíc přidány modlitby Korunky k Božímu milosrdenství a růžence.

Dementia poskytuje poradenství i po telefonu nebo chatu

Společnost Dementia informuje, že i v době koronavirové pandemie dále nabízí svou pomoc. Pokud se staráte o rodiče nebo partnera s demencí, znáte v okolí někoho s Alzheimerovou nemocí, potřebujete zjistit, na co máte v této souvislosti nárok, nebo vám chybí informace, můžete se zdarma obrátit na organizaci, která poradenství poskytuje osobně, telefonicky i pomocí e-mailu nebo chatu. Více informací poskytne Jitka Emlerová na telefonu 608 845 890 nebo e-mailu pibram@dementia.cz.

Prioritou jsou zimní údržba, bezpečnost a svoz odpadu

Od 22. října Technické služby města Příbrami zavedly řadu protiepidemiologických opatření za účelem minimalizovat riziko přenosu nákazy onemocnění covid-19. Přes přijatá opatření bylo k 5. listopadu v této příspěvkové organizaci přibližně 20 % zaměstnanců ve stavu nemocných (nejen s onemocněním covid-19) či v karanténě. Příbramský starosta Jan Konvalinka uvedl: „Prioritní službou je pro město svoz všech druhů odpadů, okamžité řešení závad a nedostatků souvisejících s bezpečností obyvatel a majetku, a od 1. listopadu také podle platných zákonů zimní údržba. Právě na tyto činnosti bude brán nejvyšší zřetel, proto se může stát, že některé oblasti práce budou prozatím utlumeny.“ V této souvislosti starosta požádal občany o trpělivost. V případě nutných záležitostí je možné využít telefonní kontakt na dispečera 777 705 600.

Senior Point přenesl své aktivity na web

Příbramský Senior Point pokračuje v činnosti, i když není možné se osobně scházet. „Na našich webových stránkách jsou materiály k tréninku paměti, k cestování se seniory, online cvičení nebo informace k SOS tlačítkům k přivolání pomoci,“ informovala vedoucí příbramské pobočky Věra Černá. Vypracované materiály z tréninku paměti budou moci senioři přinést na první informační schůzku, kdy bude také oceněno deset z nich sladkými odměnami. O ceny se „hraje“ také v soutěži Cestujeme se seniory. Novou aktivitou Senior Pointu ve spolupráci se společností Senzoor Czech je SOS tlačítko, které mohou osamělé nebo izolované osoby použít v případě nouze. Tlačítko je jednoduché na obsluhu a lze jej napojit až na pět kontaktů. Podrobnosti najdete na webu senior-pointy.cz nebo v příštím Kahanu.

Kahan na webu

kahan.pibram.eu. To jsou internetové stránky, kde najdete zpravodaj města Příbram v elektronické podobě. K dispozici jsou články z tištěného vydání, které můžete číst, sdílet či komentovat. K vybraným textům namlouvají studenti GymTV audioverze. Zpravodaj lze také stáhnout ve formátu pdf.

Druhá část obchvatu má pravomocné územní rozhodnutí

Krajský úřad Středočeského kraje zamítl všechna odvolání proti rozhodnutí k umístění druhé části stavby Jihovýchodního obchvatu města Příbram (od Brodu do Bohutína), které podali účastníci řízení na začátku tohoto roku. Kraj coby odvolací instance potvrdil správnost rozhodnutí příbramského stavebního úřadu. Podle dřívějších veřejných oznámení lze očekávat, že někteří nespokojení účastníci řízení podají v této věci žalobu.

Minutky dvakrát měsíčně

Máte-li zájem o více informací ze strany vedení města Příbram, můžete sledovat pravidelný pořad Minutky z radnice. Formou video sdělení jsou publikovány přibližně jednou za dva týdny. Najdete je na na YouTube kanálu Město Příbram, facebookovém profilu města nebo pod přímým webovým odkazem 1url.cz/dzgil a na TV Fonka.

PORTÁL OBČANA

Spustili jsme portál občana města Příbram

portalobcana.pribram.eu

Neřešte úřední hodiny, nečekejte frontu u přepážky na úřadě. **24** hodin denně, **7** dní v týdnu je pro vás připravený náš městský úřad online.

Co vám portál přinese?

Vaše data

Vyřešíte své agendy s automatickým předvyplněním vašich údajů. Portál budeme postupně rozšiřovat o další agendy, abyste už na úřad nemuseli osobně.

Platbu kartou

Díky platební bráně zde můžete přímo hradit poplatky za psa a za svoz odpadu či mít okamžitý přehled o osobních závazcích a pohledávkách s městem. To vše z pohodlí domova jako na e-shopu.

Bezpečnost

Přístup do portálu občana je plnohodnotně zabezpečený. Nemusíte se tak bát o jakýkoliv únik vašich dat.

Jak se zaregistrujete?

On-line (přes internet)

Pro přístup do portálu občana vám bude stačit certifikovaná elektronická identita, například eObčanka nebo MojeID. Proces registrace pak snadno vyřešíte díky jednoduchému průvodci. K přihlášení eObčankou budete potřebovat čtečku čipových karet, kterou pořídíte v obchodech s elektronikou.

Na městském úřadu

Zaregistrovat se také můžete na portalobcana.pribram.eu. Pro plnou aktivaci svého účtu si s platným dokladem totožnosti zajdete na Odbor občanských agend - ověřování listin v budově MěÚ Příbram v ulici Gen. R. Tesaříka 19. Jedna návštěva úřadu vám v budoucnu ušetří mnohem více cest na úřad.

portalobcana.pribram.eu

Tradiční zahájení adventu bude letos spíše netradiční

Letošní rok není ani trochu příznivý pro pořádání kulturních akcí, což se ukazuje také při přípravách zahájení adventu a předvánočního programu. Letos si nebudeme užívat pódiová vystoupení na náměstí, ale téměř vše se přesune do online světa.

Letošní adventní program se přesune především do onlinu. Foto: archiv

Zahájení adventu je v Příbrami spojené s bohatým programem a rozsvícením vánočního stromu. Letos se ovšem tradičního zahájení v neděli 29. listopadu nedočkáme. Program tohoto dne i následujících adventních nedělí bude jiný, nebudeme se veřejně setkávat. „V letošním roce jsme aktuální situaci donuceni

zvolit zcela odlišný koncept zahájení adventu. Tradiční rozsvícení vánočního stromu proběhne v neděli 29. listopadu, ovšem bohužel bez doprovodného kulturního programu na samotném náměstí. V rámci tohoto slavnostního dne se přesuneme do online světa. Těšit se můžete na online přenos adventního koncertu ze Svaté Hory,“ uvedl starosta Jan Konvalinka.

Ve stejném duchu jako samotné zahájení adventu se budou nést i adventní neděle. Bronzovou adventní neděle 6. prosince zpřijemní online přenášený koncert z Hornického muzea. Stříbrná adventní neděle 13. prosince bude patřit online přenosu koncertu Ivy Bittové z kostela sv. Jakuba. Poslední adventní neděle, tedy tu zlatou, bude provázet koncert Pokáče a Lovesong Orchestry. Tyto koncerty by si lidé mohli užít přímo v ulicích města. „Abychom nežili pouze ve virtuálním světě, má Městské kulturní centrum plán zpestřit program živými koncerty

pod okny a v ulicích města. Programu přímo v ulicích se, pokud to bude podle aktuálních nařízení možné, ujme Lovesong Orchestra a Pokáč,“ dodal starosta s tím, že první koncert pod okny by se měl uskutečnit již při zahájení adventu a podruhé by se umělci do ulic vydali právě o zlaté adventní neděle.

Jediné, o co bychom v adventní době v letošním roce nemuseli přijít, jsou trhy. Ovšem vše bude záležet na aktuální situaci a vládních nařízeních. O aktualitách budeme průběžně informovat a k dispozici budou také na webových stránkách vanoce.pribram.eu. O vysílání online koncertů jednáme také s TV Fonka.

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

inzerce

Pokáč v Příbrami
20. 12. 2020 / 16.00–18.00

živě, v ulicích, na nám.
T. G. Masaryka nebo
online u vás doma

Konání koncertu bude
upřesněno dle aktuálních
vládních nařízení.

Více informací na
vanoce.pribram.eu

Člověk nemusí být Svěrákův vítací typ, aby mu izolace lezla na mozek

„Tento rok nám scházely všechny obyčejné věci, jako koupit si tričko v kamenném obchodě, jít na pivo s přáteli nebo poklábosit s lidmi ve frontě na poště,“ říká příbramský starosta Jan Konvalinka, který se proto těší na příští rok v očekávání, že veřejné dění ožije v plné síle.

Starosta Jan Konvalinka. Foto: Martin Andrlé

OD ZAČÁTKU ROKU JE TÉMATEM ČÍSLO JEDNA PANDEMIE ONEMOCNĚNÍ COVID-19. AŽ SE NA UDÁLOSTI TĚCHTO DNŮ BUDOU DÍVAT POTOMCI S ODSUPEM PADESÁTI LET, CO SI ASI POMYSLÍ?

Málokdo si při posledním silvestrovském připitku pomyslel, jak divný rok je před námi. Pokud jsme si přáli být pozitivní, mysleli jsme tím určitě cokoli jiného než covid. Obávám se, že během příštích padesáti let nás potká ještě nejedno překvapení. Možná si budeme s nostalgii v hlase připomínat, že ten dvacátý rok s tou svojí pandemickou taškařicí nebyl zas tak strašný. Nechci nynější dění jakkoliv bagatelizovat, nicméně dovolím si tvrdit, že se současný i budoucí svět bude potýkat s daleko většími hrozbami, než je koronavirus.

ZMĚNILA PANDEMIE OBYVATELE PŘÍBRAMI? POSUNULA NAŠE PRIORITY JINÝM SMĚREM?

Otázkou je, jaké priority jsme vlastně měli. Komu na čem záleželo a o co kdo z nás usiloval. Pokud bychom vycházeli čistě z priorit stanovených naší hierarchií potřeb, tak by se v podstatě nic neměnilo. Všichni chceme zajistit svou existenci, blaho, klid a zdraví své rodiny a blízkých. Všichni stále toužíme po společenském kontaktu a po tom, aby se, jednoduše řečeno, nedělo nic špatného. V nižších patrech Maslowovy pyramidy se toho v covidové době příliš neodehrálo. Akorát se mnohým výrazně ztížila možnost své potřeby uspokojovat. Lidé přišli o práci, podnikatelé o příjmy, roste inflace, ceny základních „životních“ komodit jdou také nahoru. Zkrátka pořádek k životu potřebujeme to samé, akorát se nám to jaksi obtížněji získává.

Otrepané klišé říká, že pravou hodnotu věci poznáte až v okamžiku, kdy o ni přijдете. V roce 2020 jsme přišli o hodně věcí, o kterých jsme byli přesvědčeni, že nám je nikdo nevezme. Ať už šlo o možnost zajít si v pohodě s přáteli na pivo do hospody, koupit si tričko v kamenném obchodě, poklábosit s lidmi ve frontě na poště nebo sednout do auta a odjet s rodinou na dovolenou do Bibione. Všechny ty obyčejné věci nám začaly nesmírně scházet. Rozhodně by nebylo špatné uchovat si, až všichni do šilinství kolem covidu pomine, vědomí, že ne všechno, co smíme a můžeme si dovolit, je samozřejmostí. Moc bych si přál, aby dvacátý rok dal lidem více skromnosti, uvážlivosti, soudnosti a také svornosti.

ČÁST ROKU JSME TRÁVILI POUZE SE SVÝMI NEJBLIŽŠÍMI, COŽ MOHLO BÝT PRO NĚKTERÉ DOCELA ZATĚŽUJÍCÍ. UKÁZAL TENTO ROK, ŽE JE OPRAVDU PROSPĚŠNÉ PĚSTOVAT DOBRÉ MEZILIDSKÉ VZTAHY?

Každopádně. Zeptejte se advokátů, jak se změnil počet rozvodů za poslední dobu. Lockdown a s ním spojené omezení pohybu a jaksi „nucené soužití“ nepřežilo mnoho vztahů. Člověk ani nemusí být vyloženě ten „vítací typ“, jako byl Zdeněk Svěrák ve Vratných lahvích, aby mu dny a týdny izolace v domácím prostředí

Občas naplánujeme více, než stíháme. Klidně to přiznám, máme snahu udělat co nejvíce věcí za co nejkratší čas.

”

začaly lézt na mozek. Karantény spolu se zavřenými školami a distanční výukou znamenaly přímo enormní zátěž pro maminky a tatínky. Nemí se čemu divit, že stoupl prodej alkoholu všech druhů. Pokud něčí vztah nebo manželství překonalo všechny nástrahy koronavirové pandemie, je to rozhodně důvodem k oslavě a k tomu, aby si lidé v rodinách vzájemně poděkovali za trpělivost a řekli si, že se mají rádi.

Vztahy a mezilidská komunikace se daleko více přesunuly do virtuálního prostředí sociálních sítí. A to rozhodně není dobře. Pravdou je, že se přes sítě asi nedá chytit covid, nicméně tím zřejmě výčet výhod virtuálního styku končí.

Dochází k odosobnění a ke ztrátě zodpovědnosti za své činy a za své výroky. Lidé jsou pod rouškou zdánlivě anonymity schopni páchat skutečně verbální zvěrstva a úplně cíleně ubližovat druhým. Docela bych si přál, kdyby nějaký příští lockdown postihl právě sociální sítě. Věřím, že by takový digitální detox prospěl nejednomu vztahu.

V TOMTO ROCE DĚTI NECHODILY NĚKOLIK MĚSÍCŮ DO ŠKOL A ABSOLVOVALY DISTANČNÍ VÝUKU. VY JSTE STRÁVIL PÁR LET VE ŠKOLSTVÍ. JAK SE „COVIDOVÁ“ ZKUŠENOST ODRAZÍ NA BUDOUCÍM ŽIVOTĚ ŽÁKŮ A STUDENTŮ A TAKÉ FUNGOVÁNÍ RODIN?

O rodiny bych takový strach neměl. Sice pro ně musela být distanční výuka zatěžkávací zkouškou, nicméně to už byl jen další dílek do bizarní skládky života v roce 2020. Trochu více se bojím o žáky, hlavně o prvňáčky. Nejde ani o to, jestli se naučí psát velké D teď nebo na jaře, nebo jestli spočítají jablíčka v košíku u obrazovky či u tabule. Jde o fakt, že si nemohou budovat vztahy, stereotypy a rituály, které budou potřebovat po celý zbytek vzdělávání. Smysl pro pravidelnost, zodpovědnost a řád jim distanční výuka ani při nejlepší snaze pedagogů a nejrychlejšímu internetovému připojení neposkytne. Důležité je i budování společenských vazeb, navazování kamarádství ve školním prostředí, interakce s vrstevníky v rámci výuky i mimo ni.

U starších žáků a třeba studentů středních škol, kteří nejsou až tak svědomití, bude absence prezence výuky znamenat zásadní výkyvy ve znalostech, se kterými se budou dále potýkat. Když si uvědomím, jaký student jsem byl já, tak s klidem prohlásím, že distanční výuku bych patrně odnesl opakovaným propadáním či vyloučením ze studia. Pamatuji, jak jsem zahájil předposlední ročník gymnázia s několikatydenním zpožděním z důvodu nemoci a už jsem se prostě „nechytl“. Ne že bych neměl přístup k materiálům a poznámkám mých vzorných spolužaček, ale prostě doma to studium vypadalo jinak než ve škole. S vědomím toho, co jsem byl zač, mám obavy o žáky a studenty, kteří jsou na tom obdobně. Vzorní to dotáhnou, průměrní to nějak dají a ti nejslabší dost možná (pro)padnou.

Z TITULU SVÉHO PŘEDCHOZÍHO PŮSOBENÍ MÁTE BLÍZKO ROVNĚŽ K SOCIÁLNÍ OBLASTI A ZEJMÉNA SENIORŮM. UKÁZALA PANDEMIE, ŽE STARŠÍ LIDÉ SE SVOU PAMĚTÍ A ZKUŠENOSTMI MOHOU SPOLEČNOSTI PŘINĚST POTŘEBNÝ NADHLED?

Mohou, protože většina z nich zažila i daleko těžší situace. Jsou mezi námi lidé, kteří si pamatují například dobu druhé světové války. Dnešní

senioři také třeba zažili reálný socialismus se všemi jeho „*vymoženostmi*“. Seniorům bychom měli naslouchat a vnímat jejich pohled na současný svět a nepovažovat jejich názory automaticky za zastaralé a přežitě. Bohužel mladá generace má obecně problém s uznáváním názorů starších lidí. Obzvláště děti konce druhého a počátku třetího tisíciletí považují názory seniorů za zpátečnické. A to není dobré.

I KDYŽ HLUBOCE TONEME V AKTUÁLNÍM DĚNÍ KOLEM VIRU, MUSÍME SE DÍVAT DÁL. ČÍM BUDE PŘÍBRAM ŽÍT V PŘÍŠTÍM ROCE?

Ta otázka není, čím bude Příbram žít, ale zda vůbec bude žít. Jsem optimista, a proto se těším na to, jak opět ožije veřejné dění. Letošek byl po stránce veřejných a společenských akcí opravdu mizerným rokem. Doufám, že se nám opět vrátí velké akce na Nováku, že proběhne Hudební festival Antonína Dvořáka, že se uskuteční velké sportovní akce. Zkrátka že se vrátíme tam, kde jsme byli - k Příbrami, která je živoucím městem, a ne noclehárnou, v níž není kam jít a co dělat.

NA SPADNUTÍ JE NĚKOLIK ZAJÍMAVÝCH PROJEKTŮ A INVESTIC, NAPŘÍKLAD REVITALIZACE ČEKALÍKOVSKÉHO RYBNÍKA. JAKÉ DALŠÍ AKCE MĚSTO NAPŘESROK ČEKÁJÍ?

Ano. Revitalizace Čekalíkovského rybníka je jedním z projektů, na který se opravdu těšíme. Kromě rybníka samotného se k nepoznání změní i jeho okolí, kde vznikne nádherná klidová zóna. V dané lokalitě dojde i k úpravě parkoviště na Flusárně, takže celá tato oblast navazující na areál Nového rybníka projde zásadní proměnou.

Po neuvěřitelných peripetiích - a podle mého názoru zbytečných obstrukcích - se přibližuje i výstavba nového traktu Domova seniorů v Žežické ulici. Tam začneme v roce 2021 s výstavbou a sloužit začne v roce 2022. Nabídne 20 lůžek pro klienty s potřebou intenzivní ošetrovatelské péče.

Zásadním úkolem pro příští rok je i zahájení výstavby kanalizace do osady Lazec, na niž v dalším období bude navazovat budování kanalizace v Kozičíně. Jedná se o investice v řádu vyšších desítek milionů, nicméně zcela opodstatněné. Oblast Kozičína a Lazec jsou výrazně rozvojové lokality a absence vodohospodářských sítí značně omezuje výstavbu i kvalitu života tamních obyvatel.

Když jsem zmínil vodohospodářskou strukturu, upozorním ještě například na zkapacitnění vodovodu v průmyslové zóně Balonka, které je nezbytné pro zásobování jak průmyslových objektů, tak například obce Lhota.

Příprava projektů se vlivem letošní situace výrazně zpomalila. Pokud bude rok 2021 alespoň trochu normální, napneme všechny síly k tomu, abychom skluz dotáhli.

V JAKÉ FÁZI JE PŘÍPRAVA REKONSTRUKCE AQUAPARKU A CO SE BUDE S TÍMTO PROJEKTEM DÍT PŘÍŠTÍM ROCE?

Bylo nutné upravit projektovou dokumentaci v duchu dříve projednaných změn. Návrh je nyní výrazně levnější, štihlejší a provozně méně náročný. Jakmile vysoutěžíme dodavatele projektové dokumentace a tu budeme mít k dispozici, začneme soutěžit dodavatele stavby. Bylo

by opravdu hezké, kdyby se podařilo příští rok na podzim s rekonstrukcí začít. Nemohu si na tomto místě odpustit povzdechnutí nad tím, že platná legislativa výstavbu a rozvoj města spíše brzdí, než podporuje. A tím mám na mysli jak stavební zákon, tak zákon o zadávání veřejných zakázek. V soukromé sféře se staví daleko lépe, efektivněji a v součtu i levněji. Bohužel.

V PŘÍPADĚ NOVÉHO HOBBYMARKETU NEBO NOVÉ NÁKUPNÍ ZÓNY V EVROPSKÉ SI NĚKTERÍ PŘÍBRAMŠTÍ ŽIVNOSTNÍCI STĚŽUJÍ NA POKRAČUJÍCÍ TREND SKOMÍRÁNÍ TRADIČNÍCH OBCHODŮ V CENTRU. JAK REAGUJETE NA TYTO VÝHRADY? A LZE ŽIVNOSTNÍKY, KTERÍ ČELÍ I PŘESUNŮM NÁKUPŮ NA INTERNET, NĚJAK PODPOŘIT?

Vypadá to, jako by byl systematicky jeden po druhém zatloukán hřebíček do rakve drobného podnikání u nás ve městě. Ať už je to rozvoj obchodních zón na periferii města, obecný přechod k e-shopům nebo letošní opatření proti šíření koronaviru. Není to problémem jen Pří-

Docela bych si přál, kdyby příští lockdown postihl sociální sítě.

brami. I v jiných městech v ČR dochází k podobným věcem. A rozhodně to není dobře.

Na tradiční obchodníky v centru města jsou za daných okolností kladeny zcela nové a mnohdy i absolutně neakceptovatelné požadavky. Nedivím se, že mnozí své podnikání opustí nebo přemístí do výhodnějších (levnějších) prostor.

Kromě kvality a ceny zboží hledí i na pohodlí při nákupu, na dostupnost obchodu, na chování a přístup personálu. Každý obchodník ví, nebo by vědět měl, co láká zákazníky vracet se a nakupovat v jeho obchodě. Někdy jsou to ceny, jinde je to zase milý a vstřícný prodáváč, jinde je to zase unikátnost zboží. Je pravdou, že bojovat s řetězci a velkoobchody na poli cen a dostupnosti nemá smysl. Smysl má naopak zaměřit se na specifickou a unikátnost klasických kamených prodejen. Zkusit nabídnout odpověď na otázku, proč si nemám to tričko koupit v hypermarketu nebo přes internet, ale zajít si pro něj do malého obchůdku v centru města. Lehké to není. S obchodníky se snažíme komunikovat a hledat s nimi možná řešení. Něco může udělat město, ale největší díl „*boje o přežití*“ je na nich samotných.

V JINÉM ČLÁNKU TOHOTO VYDÁNÍ SE VĚNUJEME HOSPODAŘENÍ, ALE TATO OTÁZKA NEMŮŽE NEZAZNÍT I V TOMTO ROZHOVORU. BUDE MÍT PŘÍBRAM V ROCE 2021 DOSTATEK FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NEJEN NA SVŮJ BĚŽNÝ PROVOZ, ALE I NA PLNŮ REALIZACI ZMIŇOVANÝCH ROZSÁHLEJŠÍCH PROJEKTŮ?

Naše město hospodaří dobře a jeho finanční kondice je slušná. Po bývalém panu starostovi nám v pokladně zbyl značný finanční polštář, který se nám podařilo během našeho funkčního období ještě lehce přifouknout. Dilem je to způsobeno tím, že se snažíme šetřit, a dilem i tím, že se jednoduše nepodaří uskutečnit všechny investiční akce, které si naplánujeme. I když to má často prozaický důvod, kterým je zpravidla přesložitá a mnohdy katastrofálně obstrukční prostředí zadávání veřejných zakázek, které je vše, jen ne proinvestiční, nenechává mne to klidným. Občas narazíme i na limity výkonnosti odborů našeho úřadu, zkrátka si naplánujeme více, než dokážeme stihnout. To je fakt, ke kterému se přiznám - máme snahu udělat co nejvíce věcí za co nejkratší čas. Volební období není nekonečné a lidé od nás očekávají výsledky. Očekávají, že se za jejich peníze město bude viditelně rozvíjet.

Tak nějak jsem ale utekl z vaší otázky... Ano. Město bude mít v příštím, a i v dalších letech peníze jak na provoz, tak na rozvoj. Očekáváme pokles, respektive výrazně zpomalený růst, příjmů zejména těch daňových a zároveň dílčí růst provozních nákladů způsobený všeobecným zdražováním napříč všemi oblastmi. Dojde k zhoršení indexu provozního salda, kdy se změní poměr prostředků vynaložených na běžný provoz v neprospěch investičních akcí. Je to fenomén, který nám rozhodně nedělá radost, nicméně za současných okolností se mu nevyhneme. Rozhodně nemůžeme srovnávat hospodaření roku 2021 s lety 2018 nebo spíše 2019, které byly obzvláště příjmově „*tučné*“. Někteří ekonomové se o to přesto pokouší, což považuji za nepochopitelné.

BUDE MUSET PŘÍBRAM NĚKTERÉ PLÁNY POZASTAVIT?

U investičních akcí více než kdy jindy prozkoumáváme jejich důležitost a možnost rozproštění v delším časovém horizontu. Pro rok 2021 chystáme velké investiční akce, na které máme peníze. Jde hlavně o kanalizaci v Lazci, zahájení stavby Domova seniorů, start prací na revitalizaci Čekalíkovského rybníka plus velké množství investic do staveb, které já interně označuji za stavby „*placaté*“ - silnice, chodníky a také mosty. Zbrzdí se projekt rekonstrukce Malé scény v divadle, stejně tak se zpomalují práce na obnově Komenského náměstí.

CO BYSTE ZÁVĚREM POPŘÁL OBYČNÝM PŘÍBRAMI?

Co jiného než zdraví si přát na sklonku tohoto roku. Přeji občanům města, ať jsou spokojení sami se sebou, ať jsou obklopeni lidmi, které mají rádi a kteří mají rádi je. Přeji Příbramanům, aby poslední dny a týdny dvacátého roku přežili pokud možno v pohodě a v dobrém duševním rozpoložení. Možná ještě na úplný konec bych chtěl lidem v našem městě poděkovat za to, že jsme se ctí prošli vším, co nám tenhle pekelný rok připravil. Jsem na vás hrdý.

■ Stanislav D. Břeň

Pohledem zastupitelů: Jaký byl pro Příbram rok 2020

Rok 2020 byl náročný pro všechny skupiny obyvatel v Příbrami. Požádali jsme příbramské zastupitele o stručnou reflexi či hodnocení letošního roku. Co letošní rok městu dal a vzal? Jaký dopad měla obtížná situace spojená s pandemií na život občanů? Co zastupitele během roku příjemně překvapilo? Jaké poznání si lze odnést ze zkušeností končícího roku 2020? Přinášíme přehled názorů těch městských zastupitelů, kteří se rozhodli v anketě odpovět.

Zorka Brožíková: Nejvíce mne trápí dopad současného dění na úroveň vzdělání. Ředitelé všech městem zřizovaných škol spolu s pedagogy věnovali během hlavních prázdnin velké úsilí přípravě distanční výuky prostřednictvím informačních technologií. Každá

škola využila hned od 3. září podle svých potřeb a uvážení i nabídku financovanou městem na spolupráci se zapsaným spolkem Techak, která spočívala v dalším rozšíření této přípravy. I tak jsem si vědoma, že distanční výuka zejména pro nejmenší žáky, kteří strávili v lavicích pouze několik málo hodin, je prakticky těžko uskutečnitelná. Nejedná se u nich jen o výuku, ale o získání základních dovedností, jako je osvojení dostatečných vyučovací návyků, navazování sociálních kontaktů, navození interakce učitel-žák atd. Také pro

žáky devátých tříd, kteří se připravují na přijímací zkoušky na střední školy, je distanční výuka problematická. Přestože se všichni zodpovědní za vzdělávání dětí připravovali na co nejlepší zvládnutí výuky před dalším možným uzavřením škol na podzim, tak také všichni víme, že nikdy nemůže distanční výuka nahradit tu kontaktní. Denně si říkám: „Už aby šly děti do škol“.

Martin Buršík: Tento rok byl pro mě připomenutím, že nemáme všechno ve svých rukou. Nejsme páni situace. Tento rok mnohem častěji než jindy ovlivňovali naše životy jiní. Situace si takové období může vyžádat, ať už je to pandemie nebo válka. Ovšem důležitější je, abychom neztráceli vlastní důstojnost, abychom se nepředlužovali, abychom nevy-

tloukali klín klínem, abychom si v době krize nezaždělali na něco ještě horšího do budoucna.

tloukali klín klínem, abychom si v době krize nezaždělali na něco ještě horšího do budoucna.

Svatopluk Chrstina: Začátkem roku jsme začali vnímat, že problémem je jakýsi vir z Číny. Vir a následné onemocnění covid-19 začaly měnit atmosféru v Česku a v letošním roce ovlivnily vše. Jako občan cítím obrovskou duševní nepohodu lidí. Žijí

v obavách. Nemohou se stýkat, sdružovat, prostě normálně žít. Jsou psychicky týráni každodenními informacemi v televizních zprávách. Rozporuplnými informacemi a předpověďmi odborníků - kolik bude umírat lidí denně. Otázka zní: Je nutné seznamovat občany s takovými predikcemi? Neení!

Současné problémy a omezení zasáhly i vedení města, radu a zastupitelstvo. Přesto

se podařilo udělat a schválit několik důležitých rozhodnutí. Obzvláště plodné bylo květnové zastupitelstvo. Bylo rozhodnuto o změně v pohledu na obnovu aquaparku. Bylo přijato několik důležitých dokumentů v oblasti dotací, a zvláště pracovníci byli na Odboru školství, kultury a sportu a ve sportovní komisi. Plán rozvoje sportu do roku 2030 a související Akční plán 2020–2021, Pravidla pro poskytování dotací, Programy pro jednotlivé druhy dotací. To jsou nové a důležité dokumenty pro spolkovou činnost. A za to je třeba poděkovat. Jako sportovního funkcionáře mne velmi nemile překvapilo snížení poskytovaných dotací o 20 %. Toto opatření chápu, ale nesouhlasím s ním. Ve spojení s dalšími ztrátami se některé sportovní kluby dostávají do zoufalé situace. Názor, když se nesportuje a nesoutěží, tak nejsou náklady, je chybný.

Vladimír Král:

Rok 2020 považuji za rok svým způsobem přelomový. Ze zdravotního hlediska jasně potvrdil zranitelnost člověka i v době vyznačující se nejvyšším stupněm vědeckého poznání. Z lidského hlediska je tedy třeba akcentovat lásku, pokoru a úctu. Ze společenského poznání potvrdil známou skutečnost, že žádný strom neroste do nebe. A to se v krátké budoucnosti odrazí nejenom v Příbrami, ale i v celé České republice.

Roman Mráz:

Obtížná situace, která se dotkla více či méně každého z nás, přinese negativní dopady nejen na zdraví, ale i na zaměstnanost a s tím spojenou životní úroveň. Negativně se promítne do případných plánovaných investic jak domácností, tak i města

a v tomto směru bude nutné přehodnotit priority oproti všemu, na co jsme byli dosud zvyklí.

Byla jsem příjemně překvapená, jak si lidé pomáhali - ať už šitím roušek či pomocí starším lidem.

Na všem špatném je ale možné najít i něco dobrého a v tomto případě oceňuji semknutí společnosti, hledání způsobů pomoci a ohromnou vlnu solidarity. Největším překvapením pro mě byla iniciativa vietnamské komunity v Příbrami, která okamžitě jednala ku prospěchu nejen příbramských spoluobčanů, ale i lékařů a sester v první linii. Největší uznání a díky patří všem ve zdravotnictví, kteří se s tím nejtěžším setkávají dnes a denně. Věřím, že tento výjimečný stav bude na dlouhou dobu zakotven v myslích i srdcích nás všech, a o to více si budeme vážit běžných radostí, které pro nás byly dosud přehlíženo samozřejmostí.

Jarmila Potůčková:

Na začátku letošního roku si jistě nikdo z nás nedovedl představit, jaká pohroma nás všechny postihne. A všichni jsme si opět uvědomili, že zdraví je to nejcennější, co si člověk může přát. Je samozřejmé, že nouzový stav nás všichni omezil v našich

svobodách, ale pořádat proti tomu demonstrace se mi zdálo absolutně nevhodné a egoistické. Drastické dopady budou i na ekonomiku. Jsem velice ráda, že přes všechny těžkosti se v Příbrami realizovala většina plánovaných akcí na tento rok - rekonstrukce velkého sálu Divadla A. Dvořáka, dokončení Junior klubu, modernizace zimního stadionu, dokončeny byly nové učebny v půdní vestavbě ZŠ 28. října, rekonstrukce chodníků, před dokončením je pěší zóna Cíl. Mrzí mě, že jsme byli ochuzeni o mnohé kulturní akce, především Hudební festival Antonína Dvořáka, divadelní představení v Divadle A. Dvořáka, akce v nově otevřeném Junior klubu... Město i v druhé vlně koronaviru zavedlo zelenou linku pomoci, parkování i dopravu MHD zdarma, a snaží se tak lidem alespoň trochu pomoci. Byla jsem příjemně překvapená, jak si lidé pomáhali - ať už šitím roušek či pomocí starším lidem. Doufám, že se k sobě nepřestaneme pěkně chovat, až nebezpečí covidu-19 pomine.

Antonín Schejbal:

Bohužel i v Příbrami pandemie zasahuje do mnoha oblastí lidské činnosti. Za nejzásadnější považuji omezení společenského, sportovního a kulturního života. Koronakrize dopadá téměř na každého bez rozdílu věku nebo povolání. Od rodičů malých dětí, kteří musí řešit, jak se svými ratolestmi naložit kvůli uzavřeným školám, po živnostníky, kteří kvůli vládním nařízením nemohou vykonávat svou živnost. Největší nápor zažil, a možná

Oceňuji semknutí společnosti, hledání způsobů pomoci a ohromnou vlnu solidarity.

bohužel ještě zažije zdravotnický personál, kterému patří velký dík. Příjemně mne překvapilo zapojení obyvatel Příbrami do dobrovolnických aktivit a míra solidarity, která zaplavuje město. V tomto ohledu jsme rozhodně neklamali. Současná krize by stejně jako jiné nelehké situace v osobním i pracovním životě neměla být záminkou k rezignaci nebo pouhému přetrpění daného období. I když tento rok pro velkou část lidí po celé planetě nebyl lehký, věřím, že nás to určitým způsobem posílí.

Renáta Vesecká:

Je obtížné hodnotit uplynulý rok, který se do dějin nepochybně zapíše velmi černě. Už teď můžeme říci, že dění kolem koronaviru znamená krizi, kdy ekonomické i společenské důsledky není možné ani domyslet. Setkali jsme se s něčím, co

by nás před pár měsíci ani ve snu nenapadlo. Doba byla obtížná pro všechny, ale pro někoho o něco více. Mám na mysli převážně majitele a zaměstnance restaurací, provozovatele služeb a zejména samozivitele. Pokud je někdo s dětmi sám a navíc se živí například jako kadeřnice či jiný poskytovatel obdobných služeb, zůstal najednou ze dne na den bez prostředků. Je samozřejmé, že na takový průběh nebyl nikdo připraven a bohužel hodně lidí zůstalo v této nelehké situaci samo a nemělo dovolání. Museli platit nájem, živit a šatit sebe i děti, ale výdělek byl nula. Jsem moc ráda, že jsme na město založili transparentní účet, který by lidem ve svízelné situaci mohl pomoci. Příjemným překvapením bylo, že i v této nelehké době se lidé semkli a pomáhali si, ať už přímou či nepřímou podporou. Nabídek pomoci bylo opravdu hodně. To ve mně vzbuzovalo aspoň trochu pozitivní pocity. Jako město jsme situaci zvládli dobře a i nyní se snažíme, aby dopady na chod města byly co nejmenší. Bez určitých změn se určitě neobejdeme, ale panuje snaha, aby je občan pocítil minimálně.

Anketu zpracoval
■ Stanislav D. Břeň

Pruh pro autobusy bude do tří let

Nový autobusový pruh na Strakonické v městské části Praha-Chuchle získal stavební povolení. Po jeho vybudování by se pro dojíždějící do Prahy měl zkrátit čas cestování zejména v ranní špičce.

Cestující veřejnou dopravou, ale také řidiči osobních vozů by měli do budoucna trávit méně času čekáním na Strakonické ulici v okrajové části Prahy. Zejména v ranních hodinách se zde tvoří kolony, protože ulice „sbírá“ dopravu z jižní a západní části metropole.

Dílčím řešením je vybudování autobusového pruhu v celé délce úseku od Lahovic až po Barrandovský most. Část autobusového pruhu je již funkční, pro další úsek nedávno Technická správa komunikací hl. m. Prahy získala stavební povolení. To umožňuje rozšíření Strakonické ulice v oblasti Velké a Malé Chuchle.

„Nový buspruh v délce přes dva kilometry je zbývajícím úsekem, který vytvoří souvislý tah od Lahovic až za Barrandovský most v celkové délce šest kilometrů, který umožní autobusům dostat se bez zdržení od Zbraslavi, Mnišku pod Brdy, Pří-

brami či Štěchovic na Smíchovské nádraží. Průměrný interval autobusů v ranní špičce zde činí pouhých 51 vteřin,“ uvádí Regionální organizátor pražské integrované dopravy (ROPID).

Přípravné práce mají probíhat ještě letos a zprovoznění nového úseku by nemělo trvat déle než tři roky. Podle ROPIDu se rozšíření může částečně příznivě dotknout i automobilistů. Jednak nedochází k omezení současných pruhů pro ostatní vozidla tak, jak se to při zmírňování dopravy děje v některých jiných lokalitách, a jednak se přesunem autobusů uvolní určitá kapacita jízdních pruhů.

■ Stanislav D. Břeň

Nové linky pro Rožmitálsko

K závěru letošního roku se chystá rozšíření společného systému integrované dopravy Prahy a Středočeského kraje do dalších oblastí. Mimo dalších oblastí se jedná také o Rožmitálsko. Zavedeny budou tři nové linky PID v oblasti mezi Příbramí, Rožmitálem pod Třemšínem a Hvožďany. Stávající linka 317 bude v Dobříši rozdělena na dvě (317 a 517). Drobné úpravy budou také na linkách 393 a 395 mezi Příbramí a Prahou.

■ Zdroj: ROPID, IDSK

Cyklistika ve městě: Jedeme dál...

Cyklistická sezona je u konce, stojí tedy za připomenutí, jak se naplňuje vize cyklistické Příbrami. Během letošního roku se podařilo realizovat některé ze záměrů, další chceme zavést po zimě.

Zájem o cyklistiku roste. Záběr ze slavnostního otevření nově značených cyklotras v Brdech.

Foto: Eva Švehlová

Během tohoto roku všichni zúčastnění výrazně pracovali na tom, aby se dopředu posunula cyklistická doprava v Příbrami. Chceme dát lidem možnost co nejpřírozeněji a nejbezpečněji cestovat po Příbrami na kole. Slibujeme si, že tak aspoň částečně eliminujeme dopravu realizovanou osobními automobily. Vycházíme z cyklistického generelu, který je součástí dopravního generelu, jenž se věnuje příbramské dopravě pro období následujících dvaceti let. Dokument zahrnuje mnoho návrhů k řešení.

NOVÁ NÁSTUPNÍ MÍSTA, ÚSCHOVNY A STOJANY

V současnosti realizujeme několik bodů, jejichž cílem je zásadně zlepšit podmínky pro cyklistiku. Během letošního léta spolkem Turistická oblast

Brdy a Podbrdsko bylo v Brdech nově vyznačeno 270 kilometrů cyklistických cest. Aktuálně budujeme takzvaná nástupní místa v Kozičíně a Orlově. Zde mohou lidé odstavit vůz a bude zde připraven veškerý potřebný mobiliář.

Dále připravujeme projekt cyklistických úschoven u škol a veřejných budov města. Každý cyklista bude moci bezpečně uložit své kolo po celý den. Takzvané kolárny budou zastřešeny a u škol uzamčeny s přístupem přes žákovský čip.

Od příštího roku začneme ve městě instalovat stojany na kola a koloběžky, v první vlně půjde o nižší stovky a budou se postupně doplňovat podle poptávky. Stojany budou vybrány na základě výběrového řízení, kdy jsme předepsali jednotný vzhled a takové technické parametry, aby se předcházelo poškození kol.

DRUHÁ PÁTEŘNÍ CYKLOTRASA

Dále má Příbram studii druhé páteřní cyklotrasy. První, již funkční, vede podél zmiňovaného Příbramského potoka. Druhá bude spojuvat nejobydlivější části Příbrami s centrem města. Podle kvalifikovaného odhadu je na této spojnici realizováno až 8000 přesunů denně. Od nové cyklotrasy si slibujeme, že by část tohoto dopravního toku mohla „přejít“ na kola.

Na základě dotazníkového šetření mezi zaměstnanci úřadu a příspěvkových organizací (celkově asi 500 osob) jsme zjistili, že existuje velká část pracovníků města, kteří by uvítali možnost jezdit v práci jinak než autem. V první fázi pořídíme několik elektrických kol a koloběžek a jejich počet budeme navyšovat podle zájmu. Zaměstnanci dostanou reflexní oděv v barvách města a při cestování za pracovními záležitostmi tak budou jezdit nejen ekologicky, ale zároveň budou občanům propagovat zdravější životní styl. Další úvahy pak směřují k bikesharingu pro širokou veřejnost.

Všechna opatření, která souvisejí s cyklistikou, konzultujeme s takzvanou cykloskupinou, v níž zasedají odborníci i zástupci zainteresované veřejnosti. Všechny dokumenty a data jsou v rámci cykloskupiny dostupné na sdíleném disku a veřejnost pravidelně informujeme o dalších krocích.

■ Martin Buršík
1. místostarosta města

Kost pro pejsky: Zelené páteři přidáme další obratel

Vedení města přikládá velkou váhu péči o prostředí, ve kterém občané města žijí, protože si je vědomo, že smysluplně využitelné a kultivované prostředí má velký vliv nejen na kvalitu života, ale i na chování těch, kteří se v něm pohybují, a že investice vložené do jeho vylepšování se vyplatí. K takzvané Zelené páteři města chceme nyní přidat další obratel – psí park.

Oživení prostoru kolem Příbramského potoka neskončilo úspěšnou revitalizací Nového rybníka, vybudováním skejťáky a koloběžkářů dobře hodnoceného skateparku, stylového adrenalin golfru či in-line dráhy. V září letošního roku skončila dlouho očekávaná rekonstrukce Junior klubu a nyní se připravuje revitalizace Čekalíkovského rybníka a jeho okolí, která by měla být dokončena v roce 2021.

Současně se připravuje výstavba výběhu pro pejsky v prostoru mezi Junior klubem a železniční tratí. Realizace projektu podle původního návrhu z roku 2017 nese název Agility psí hřiště. K oživení projektu mohlo vedení města přistoupit teprve po dokončení nové železniční zastávky Příbram sídliště, protože při její výstavbě stavitel potřeboval využívat také prostor pro předpokládaný psí výběh. Připomeňme, že v loňském roce již vznikl jeden psí park Na Litavce a nadále je v provozu také výběh Na Rynečku.

Foto: Útulek Lazec

V říjnu Správa železnic otevřela novou železniční zastávku Příbram sídliště, a prostor pro budoucí psí hřiště je tedy volný pro realizaci. Přípravy probíhají delší dobu, Správa železnic

již dala souhlas s výstavbou v pásmu drah, dojednává se kácení náletových a dalších dřevin spolu s výsadbou nových podle projektu, projednává se oplocení celého areálu o velikosti 70×35 metrů, včetně plotu pro oddělení výběhů malých a velkých plemen, pracuje se na zajištění mobiliáře a na dalších nezbytných úkonech.

Výstavba nového psího hřiště je naplánována na rok 2021 a město ho uskutečňuje za účelem naplnění koncepce rozvoje města, tj. oživením veřejného prostoru a vytvářením dostateku příležitostí pro městský život obyvatel Příbrami.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města

Odvaly: Město podalo rozklad, žádá studii EIA

Na začátku října vydalo Ministerstvo životního prostředí (MŽP) rozhodnutí o možnosti využívání kameniva z takzvaných odvalů (dále tzv. záměry), které v blízkosti Příbrami vznikly při těžbě uranu. Materiál by měl být podle společnosti DIAMO použit např. při realizaci dopravních staveb. Konkrétně se jedná o tři odvaly někdejších šachet č. 11, 15 a 19. Na následujících řádcích přinášíme výňatky z právních rozkladů, jež město adresovalo MŽP. Z dokumentů vyplývá, že město nesouhlasí se závěry MŽP a požaduje důkladnější posouzení vlivu na životní prostředí.

Město se domnívá, že argumentace MŽP, že jsou posuzované záměry odtěžit odvaly 11, 15 a 19 nemohou mít významný vliv na životní prostředí, je v mnoha bodech povrchní, nepřesvědčivá a neurčitá, když nevychází ze skutečného prověření záměrů. Z odůvodnění napadených rozhodnutí (z jara tohoto roku) podle města vyplývá, že MŽP se připomínkami a podněty města nezabývalo a v některých oblastech neprovádělo ani bazální zjišťování, jakým způsobem mohou posuzované záměry ovlivnit životní prostředí v daném aspektu. Stejně tak se prý MŽP nezabývalo kumulativním vlivem (tedy souběžných odtěžování odvalů) na okolí. Podle Příbrami se MŽP dostatečně nevypořádalo ani se stanoviskem orgánu ochrany ovzduší, z jehož stanoviska vyplývá, že podstatný vliv záměrů na životní prostředí vyloučit nelze a že je potřeba zpracovat studii dopadů daných záměrů na životní prostředí zejména z pohledu zatížení ovzduší.

VIBRACE, PRACH, HLUK...

Podle právního názoru města se rovněž nelze spokojit se závěrem MŽP, že není zřejmé, čím by posuzované záměry měly ovlivnit

turistický ruch, nebo že není podloženo, že by záměry mohly negativně působit na okolí vibracemi, radioaktivním spadem, prachem nebo hlukem, případně zvýšenou dopravní zátěží, když na druhou stranu není v této souvislosti ze strany MŽP argumentováno žádným konkrétním faktickým zjišťováním či odborným posouzením. Podle názoru Příbrami také nelze přijmout konstatování MŽP, že vliv vibrací, způsobených záměry, na životní prostředí nelze uvažovat. Podle autorů rozkladů je totiž i z laického pohledu zřejmé, že při zpracování odvalového materiálu k vibracím docházet bude. Bylo prý na MŽP, aby jednoznačně vyloučilo možnost, že takové vibrace budou mít vliv na životní prostředí a život okolních obyvatel. To však podle města MŽP neučinilo a z odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru žádná argumentace není patrná.

Stejně tak nelze podle názoru města vycházet pouze z údajů o předpokládaných hodnotách imisí hluku a prachu pocházejících z dosavadní studie předložené žadatelem, která je i podle závěru zpracovatele neaktuální a neodpovídá skutečné povaze a rozsahu

záměrů. Příbram konstatuje, že je zřejmé, že navrhované záměry budou realizovány nejen ve vyšším objemu, ale zejména v řádově vyšší intenzitě než dosavadní realizované záměry. Přitom z odůvodnění napadených rozhodnutí není vůbec zřejmé, zda MŽP takovou skutečnost při svém rozhodování zohlednilo a zejména zda je taková skutečnost zohledněna v předložené hlukové a rozptylové studii.

ŽÁDOST O STUDII EIA

Podle názoru města nelze vyloučit podstatný vliv záměrů odtěžit odvaly č. 11, 15 a 19 z hlediska zvýšené dopravní zátěže území (v širším kontextu dopravní obslužnosti nejen bezprostředního okolí odvalů, ale celého města) na životní prostředí a je z tohoto pohledu nutné takový vliv zkoumat a posoudit. V tomto směru město požaduje zpracování studie EIA (Vyhodnocení vlivů na životní prostředí).

■ sdb

Na Alisově náměstí nejvíce vadí stav chodníků a vozovek

Příbram má již k dispozici výsledky sociologického šetření, které jsou jedním ze vstupů pro připravovanou otevřenou architektonickou soutěž pro rekonstrukci náměstí J. A. Alise na Březových Horách. Jaké jsou základní poznatky z průzkumu, který zpracovala společnost Agora CE?

Malebné náměstí hyzdí například nevzhledné betonové květináče.

Foto (3x): Stanislav D. Břeň

Z pocitového mapování víme, že náměstí je vnímáno jako ústřední prostor celých Březových Hor. Je pro místní obyvatele místem setkání s vysokou estetickou hodnotou. Na druhou stranu lidé cítí, že více než další části Březových Hor zasluhuje řešení špatného technického stavu a zlepšení dopravně-bezpečnostní situace.

MALEBNÉ, ALE ZANEDBANÉ

Převažuje negativní hodnocení podoby náměstí. Pokud však půjdeme hlouběji pod

povrch nehezkého mobiliáře, neudržovaných povrchů komunikací, zeleně a parkujících aut, shodují se zejména místní i na historickém a malebném charakteru místa, kterou podtrhuje kostel, lípa se sochou sv. Jana Nepomuckého, výhled na Brdy a Ševčínský důl. Pokud by měli použít pozitivní výraz, vnímají náměstí jako historické, klidné, prostorné.

Respondenti jsou nejvíce nespokojeni s dopravní infrastrukturou, zejména co se týká stavu vozovek a chodníků. V případě zeleně respondenti postrádají stromy, které by poskytovaly stín, a vyjadřují nespokojenost se zelení v betonových květináčích, už méně jim chybí květiny nebo trávníky. Většina respondentů současný stav náměstí považuje za nebezpečný

Jak občané hodnotí současný stav náměstí

- 83 %:** dopravní infrastruktura - stav chodníků a vozovek
 - 70 %:** podoba zeleně - chybějící stín, stav květináků
 - 65 %:** bezpečnost dopravy - nebezpečí pro pohyb dětí
 - 65 %:** podoba mobiliáře - betonové květináky, veřejná toaleta
 - 64 %:** uspořádání dopravy - přeplněné zaparkovanými auty
 - 25 %:** osobní bezpečnost - bezpečnost u Husovy/Rožmitálské
- Řazeno podle míry nespokojenosti. Procento udává podíl nespokojených lidí.

rekonstrukce-alis.pribram.eu

Historické fotky náměstí J. A. Alise, pocitové mapy, harmonogram příprav architektonické soutěže, články...

pro pohyb dětí. V případě mobiliáře jsou respondenti nejvíce nespokojeni s betonovými květináky a veřejnými toaletami. Co se týče pohybu aut, mezi respondenty nejvíce rezonovala přeplněnost náměstí zaparkovanými auty, případně nejasně určený pohyb aut po území.

Nejvíce žádoucí je bezpečnost a reprezentativnost území. Respondenti vidí hlavní funkci náměstí nejen jako odkaz na historii místa, ale také jako místo pro kulturní a společenské akce. Zároveň si představují náměstí jako místo k odpočinku a k setkávání. Obecná nespokojenost s mobiliářem nebyla tak výrazná jako například stavem zeleně. I přes to je do budoucna sjednocení podoby mobiliáře pro respondenty důležitější než vytvoření náměstí coby „oázy zeleně“.

PRŮJEZD, PARKOVIŠTĚ, NEBO ESTETIKA?

Nejednoznačná jsou vyjádření k budoucímu omezení pohybu a přítomnosti aut, kde zřejmě nastává konflikt ve snadném průjezdu náměstím a vnímaném ohrožení ze strany aut, v potřebě parkovat a v potřebě vytvořit vyšší estetickou hodnotu náměstí. Téměř půl na půl jsou lidé rozděleni v otázce, zda omezit průjezdnost náměstí všemi směry. Polovina respondentů nesouhlasí s tím, aby se zachovalo stejné množství parkovacích míst jako dnes. O něco menší, ale značná část (dvě pětiny) by je naopak zachovala.

Z předvýzkumu víme, že si respondenti potřebu parkovacích míst uvědomují, ale zároveň víme, že parkující auta ubírají náměstí na estetičnosti. Z toho důvodu je dobré s tématem parkování nebo úpravy pohybu aut po náměstí zacházet citlivě.

Většina respondentů vnímá potřebu překonat bariéru Husovy/Rožmitálské ulice, je ale možné, že si velká část respondentů nedokázala představit možnou podobu překonání bariéry, proto až každý pátý zvolil možnost „nevím“.

■ Vojtěch Černý
Agora CE

Nebýt té silnice, je to jak na vesnici

Následující text společnosti Agora CE odlehčenou formou vyprávění přibližuje architektům běžný den na náměstí, jak jsme jej odvodili z rozhovorů a pozorování prováděného během dotazování a pocitového mapování v místě.

Představ si, že sedíš pod lípou uprostřed plochy náměstí a máš možnost pozorovat dění na náměstí v průběhu vcelku normálního všedního dne začínajícího léta. Nad sebou máš korunu malé lípy, která stejně jako horníci dávných časů má co dělat, aby vytěžila něco ve skalnatém podloží. Podle toho taky vypadá. Ale je to jediný pořádný strom v celé ploše náměstí. Tu jinak lemuji pahýly hlohů a zbývající zeleň v betonových truhlících a ohnutý jehličnan vypadá jako výtvor bonsaisty, který už na svoji práci před lety rezignoval.

PULZUJÍCÍ A PŘETÍNAJÍCÍ

Se začínajícím dnem se probouzí to hlavní, co na náměstí je patrné. Doprava. Za volanty ospalí řidiči jedoucí do práce. Náměstím křižují auta sem a tam. Jsi rád, že sedíš za sloupky oddělující auta od prostoru pro pěší. Občas totiž vyrazí auta z místa, které jsi ještě před chvílí považoval za neprůjezdné. Holt nejsi místní. Hlavní tepna, Rožmitálská/Husova ulice, přetínající dolní část náměstí začíná pulzovat a nepřestane až do večera. Projede po ní za den několik tisíc aut. Otravný hluk z ní za chvíli přestaneš vnímat.

Přes náměstí se občas trousí chodec, místní, co míří nahoru Prokopskou se psem do lesa ke kostelu sv. Prokopa. Občas někdo vyběhne i z domů okolo a vyrazí za denním chlebem.

Jak se blíží osmá, houstne provoz i na samotném náměstí. Auta zastavují u chodníku u školy a uspěchaní rodiče expedují své ratolesti z aut. Škola trénující fotbalisty je oblíbená v Příbrami i okolí. Možná mezi nimi je budoucí Čech, Rosický nebo Nedvěd. Tedy pokud ho náhodou jednou rodiče nepřestanou hlídat a něco ho nezajede. Pokud ho nezajede jiný uspěchaný rodič.

Na autobusové zastávce MHD teď staví víc autobusů, i školní spoj. Zastavit přesně „na značkách“ se úplně vždycky nepovede. Záliv dělal někdo, kdo asi počítal s jednosměrným provozem. Děti těch odvážnějších rodičů vystupují a nebojácně přebíhají k červenému zábradlí, které překonají, jak kdo umí.

KAM TO PÍCHNOUT

Za kostel, kam není moc vidět, přijel autobus. Řeší, jak to tam píchnout. Někdo tam blbě zaparkoval a řidič autobusu nechce blokovat dopravu. Další přesuny dětí. Další auta. Rodiče vytahují objemná zavazadla. Jede se na soustředění. Děti se houfují, když si rodiče těch místních vyměňují pár slov na pozdrav. Jindy tu společně uprostřed náměstí na tom nahnutém mrzákovi rozsvěcují vánoční svítla, zpívají koledy či staví májku. No a jindy jdou raději do místní hospody (mezitím byla zrušena – pozn. red.). Ale spíš až za náměstí, na Marii, do hasičárny.

Autobus odfrčel, děti zapluly do školy, rodiče odfrčeli za svými pracemi a vrátil se monotónní hluk z Rožmitálské. Nic moc se neděje. Hodiny

Mohlo by to být klidné a milé náměstíčko.

Foto: Stanislav D. Břeň

na kostele občas cinknou. Občas projde člověk, asi do Mariánské, do pekárny. Občas auto. Občas někdo s kočárkem. Občas zásobování do nějaké restaurace. Nejfrekventovanější je přes Rožmitálskou prodejna Břendy. Jinak není důvod sem kvůli něčemu jet. Klídek. Ten kostel, ty domy, svatý Jan... Nebýt té silnice, je to jak na vesnici.

Z rozjímání tě vyruší něco poněkud pozemského. Kam si ale v těhle brzké hodině odskočit? Veřejná toaleta je támhle schovaná za křovím v jakémsi zákoutí na místě strženého domu. Tam snad ne. Všechny podniky jsou zavřené. Překonáš se. Když za tebou zase bouchnou dveře toi-toiky, díváš se přímo do Mariánské. Je tam zastávka, u ní koš. Vypadá jak maják. Valí tam auto. Za rohem podél školy cválá skupina děcek. Jdou asi na tělocvik. To bude rána. Není. O chlup. Už jsou asi vycvičení, děti i řidič. Co kdyby ale nebyli?

„Dobrý den“. Od nástěnky vpravo na tebe mává veselý postarší pán, zrovna cosi věší do nástěnky. „Toi-toiku asi používají hlavně místní,“ říkáš si pro sebe. Nahlas jen, „dobrý den“. Vypadá jak z komunistické samoobsluhy. Nástěnka, ne ten pán! Sámůška tu bývala, našťastí je trochu bokem a není úplně vidět. Ale na rozdíl od jiných domů se asi ten jediný komunistický hnus do země nepropadne. Zajdeš se podívat blíž k nástěnce. Pozvánka na podzimní „Dny Březových Hor“ od místní Společnosti občanů a přátel Březových Hor.

FANDA PAPEŽE

Čas se vleče. Jediné rozptýlení je to, že se otevřely dveře kostela. Je kam zajít. Obdivuhodné. Zevnitř vypadá ještě větší než zvenku. Na nástěnce pro změnu „Pozvánka na sousedský den k výročí vysvěcení kostela“. „Sousedský“, pan farář bude asi fanda současného papeže, říkáš si.

Občas projede autobus. Z něj vystoupí pár seniorů. Společně přes náměstí občas projde nezaměnitelný český druh homo turisticus; sandály, bílé ponožky. Sedne si na lavičku pod lípu, slupne namazaný krajíc chleba. Do toi-toiky nemusí, v muzeu toalety mají. Je všímavý, takže pitko odhalí, sv. Jána z hořovické litiny už těžko.

Nakonec se vydá směrem k další expozici. Kdyby byl víkend, asi jich tu bude víc a budou marně hledat bankomat a možná taky místo k parkování a možná taky jen místo ve stínu, kde by si chvíli poseděli. Ale co, tady to patří místním a ti jsou teď v práci. Teď tu jen občas pár učitelek prožene houf dětí, které spolu s lektorem z Hornického muzea „pátrají po stopách havířů“.

NALODĚNÍ NADĚJNÝCH FOTBALISTŮ

Po poledni se čas zrychlí. Nastane nalodění - obdoba ranního vylovení nadějných fotbalistů. Náměstí se zaplní staršími dětmi. Skoro by se tu poflakovaly, ale není moc kde. Zákoutí u toi-toiky je obsazené dvěma přespolními bezdomovci, které ze spodního náměstí dopoledne vyhnala městská. Sem kamera nemíří, takže si mohou i lehnout. Děcka ne, koupí si něco dole u „Vietnamce“. Sednou pod lípu. Za chvíli po nich zůstane jen hromádka obalů.

Pohyb tak nějak graduje. Lidé procházejí náměstím, míří za všelichím. Někdo na procházku, někdo za známým, za příbuzným, štamgasti ke Kosům (mezitím byla hospoda zrušena - pozn. red.), někdo navštívit příbuzného v domově seniorů, občas projede cyklista do Brd. Ve srovnání s množstvím aut na hlavní se to nedá srovnat. Tam to frčí pořad. Končí družina, takže poslední nešťastníci míří s rodiči domů.

Pak zase mrtvo. Vystřídá ho až čas pracovníků příjíždějících z pozdních zaměstnání, lidí, co si jedou zasportovat do haly. Lidí, co vypadají, že někam jdou, přibude. Jsou mladší. Trochu halasí. Občas se posadí jen tak někde, kde se dá. Na schody u kostela. Pod lípu. Ale většínou zas projdou. Někam dál. Na vršíček, ke Kočce, na Marii. Tady to není nic moc. Ani pro ně, ani pro turisty.

Přichází večer. Spíš asi noc. Soudě podle klidu, co tu je. Takhle to tu mají rádi. Klid. Hodiny na kostele odbíjí devátou. Nad Ševčínem zapadá slunce a v jeho záři se rýsuje černá těžební věž. Krása.

Pozn. red.: Tento časový snímek byl pořízen během léta, některé reálie se od té doby už změnily.

Příjmy jsou stabilizované, město může bezpečně fungovat

V návrhu rozpočtu na příští rok město počítá se stavem bankovních účtů na začátku roku 2021 ve výši 294 milionů korun. Jaké jsou další navrhované parametry chystaného rozpočtu pro rok 2021, který ještě musí schválit rada města v listopadu a zastupitelstvo v prosinci?

Příští rok by příjmy města měly stagnovat na letošní úrovni okolo 860 milionů korun, oproti roku 2019 budou ovšem nižší o přibližně 80 milionů korun. V porovnání s rokem 2019 nejvíce klesly příjmy ze státního rozpočtu a to o 60 milionů korun. Návrh městského rozpočtu počítá s výpadkem příjmů o přibližně 50 milionů korun z důvodu uvažovaného zrušení superhrubé mzdy. Dále se nebude opakovat loňský mimořádný příjem za prodej podílu v příbramské teplárně ve výši téměř 40 milionů korun a také letošní neplánovaný vládní kompenzační bonus ve výši přibližně 40 milionů korun. Příjmy města jsou stabilizované, jsou dostatečné na to, aby město mohlo bezpečně fungovat, poskytovat své služby a investovat do svého majetku.

Výdaje na provoz města by měly také stagnovat, přesněji by měly klesnout o jeden milion korun na 433 milionů korun. Čtenáře může překvapit, že nerostou hrubé mzdy tak jako v předchozích letech. Hrubé mzdy nebudou zvyšovány z důvodu zrušení superhrubé mzdy. Zrušení superhrubé mzdy ve výsledku znamená nižší zdanění mezd, každý zaměstnanec si tak měsíčně přilepší o 4-5 % i bez zvýšení hrubé mzdy.

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE S MĚSÍČNÍMI VÝPADKY PŘÍJMŮ

Provozní příspěvky pro městské organizace jsou z velké míry závislé na jejich vlastním hospodaření. Pokud se organizacím daří generovat vlastní příjmy lépe, potřebují od města nižší příspěvky a naopak. Tento rok byl mimořádný v tom, že přibližně šest měsíců nebylo možné pro některé organizace jako Divadlo A. Dvořáka nebo Sportovní zařízení města prodávat své služby tak, jak by bylo obvyklé. Téměř všem organizacím tento rok klesly příjmy. To je důvod, proč jsou v letošním roce očekávané příspěvky na hranici 250 milionů korun. V příštím roce očekáváme postupný návrat k normálu a tím i nižší výdaje na provozní příspěvky organizacím, konkrétně ve výši 246 milionů korun.

Tímto se dostáváme k opravám a investicím, které město hodlá v příštím roce realizovat. Tento rok se opět nezačalo s rekonstrukcí aquaparku a nebude tomu tak ani v roce příštím. Zastupitelstvo na svém květnovém zasedání zrušilo projekt v největší variantě a odhlasovalo první etapu bez saunového světa a plavecké trojdráhy. Projektová dokumentace pro první etapu by měla být upravena na jaře a poté bude vysoutěžen zhotovitel stavby. Začít se stavbou by se mělo v roce 2022.

INVESTICE SE NEZASTAVÍ

Mezi další velké investice v příštím roce patří konečně vybudování kanalizace v Lazci, kde

město čerpá dotaci ve výši 12 milionů korun, dále domov seniorů v Žežické ulici v částce 35 milionů korun, opravy městských bytů v celkové hodnotě přes 30 milionů korun a rekonstrukce ulice Generála Kholla v částce přibližně 15 milionů korun. V příštím roce se začne s rozsáhlou revitalizací Čekalíkovského rybníka, čímž se obnoví další významná část Zelené páteře města. V neposlední řadě se dočkají také Březové Hory rekonstrukce Prokopské ulice, na jejíž přípravě se podíleli i zástupci Osadního výboru Březové Hory. Celkem bude v příštím roce realizováno několik desítek projektů oprav a investic městského majetku.

Celkově se na opravy a investice v tomto roce i přes epidemiologickou nepřízeň vydá přibližně stejně jako v loňském roce okolo 231 milionů korun. Pro příští rok návrh rozpočtu počítá s opravami a investicemi za celkem 374 milionů korun.

A na konci roku 2021 by město mělo na bankovních účtech disponovat částkou 111 milionů.

■ Martin Buršík

1. místostarosta města

ROZPOČET v milionech korun	2019 skutečnost	2020 očekávaná skutečnost	2021 návrh
Počáteční stav hotovosti	251	341	294
Příjmy			
Daňové příjmy	623	562	565
Nedaňové příjmy	87	117	123
Kapitálové příjmy	48	6	17
Transfery / přijaté dotace neinvestiční	149	163	147
Transfery / přijaté dotace investiční	35	12	9
Příjmy celkem	942	861	861
Běžné výdaje bez oprav			
Běžné výdaje			
Platy a odvody	159	177	180
Dotace poskytované městem	21	15	19
Energie – voda, elektřina, plyn, teplo, pevná paliva a pohonné hmoty	11	12	12
MHD – dotace na dopravní obslužnost	26	37	38
Ostatní (nákup služeb a materiálu, provozní náklady atp.)	171	193	185
Běžné výdaje celkem	388	434	433
Provozní příspěvky			
Technické služby	92	94	96
Centrum sociálních a zdravotních služeb	30	32	33
Sportovní zařízení města	28	35	29
Divadlo A. Dvořáka	30	33	33
Knihovna Jana Drdy	15	15	13
Galerie Františka Drtikola	3	3	3
Školská zařízení	40	38	38
Provozní příspěvky celkem	237	250	246
Běžné výdaje bez oprav celkem	625	684	679
Opravy nemovitého majetku	116	109	114
Kapitálové výdaje	116	122	260
Výdaje celkem	857	915	1052
Schodek (-), nebo přebytek (+) rozpočtu	85	-55	-191
Splátka bankovního úvěru	-3	0	0
Vratka (+), nebo odvod (-) DPH (přenesená daňová povinnost)	8	8	8
Čerpání bankovního úvěru (max. 400 mil. korun)	0	0	0
Konečný stav hotovosti	341	294	111

Nebe, peklo, ráj. Příbram má novou koncepci cestovního ruchu

Jak učinit Příbram atraktivnější pro turisty a návštěvníky, co jim nabídnout, aby se zdrželi ve městě déle, a jak propojit aktivity města, institucí a podnikatelských subjektů v oblasti cestovního ruchu? To vše bylo předmětem jednání týmu zpracovávajícího od května do září koncepci cestovního ruchu, která má za úkol přispět ke koncepčnímu rozvoji našeho města.

Jedním z turistických taháků Příbrami je nebe – Svatá Hora.

Foto: Ladislav Renner

Příbram má významný, ale dosud ne plně využitý potenciál pro cestovní ruch. Vzhledem k orientaci města na průmysl nebyl v minulosti v Příbrami turismus významně podporován. Nyní však představuje možnost ekonomického přínosu jak pro město, tak i pro místní podnikatele. Koncepci, kterou si nechalo město Příbram zpracovat, byla financována z 95 % z Operačního programu Zaměstnanost, celkový rozpočet činil 278 000 korun.

NEJVÍCE DOPORUČENÍ BY MĚLA SVATÁ HORA

V rámci zpracování koncepce byl realizován průzkum, kdy byla dotazována odborná veřejnost i místní obyvatelé. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 257 respondentů. Více než dvě třetiny obyvatel má spíše pozitivní

vztah k přítomnosti návštěvníků ve městě. Celých 70 % hlasujících se necítí návštěvníky města obtěžováno a stejný podíl respondentů uvedl, že město Příbram a jeho blízké okolí považují za atraktivní.

Na otázku, do jaké míry byste jednotlivá místa nebo atraktivita v Příbrami doporučili osobě, na které vám záleží a která za vámi přijela poprvé na jeden víkend, by obyvatelé rozhodně doporučili Svatou Horu (87 %), Chráněnou krajinnou oblast Brdy (78 %), Hornické muzeum Příbram (73 %) a areál Nový rybník (55 %). Dále 35 % účastníků šetření uvedlo, že cestovní ruch přináší městu vyšší rozsah a úroveň služeb a 42 % zmínilo oživení kulturního a společenského života.

PŘÍBRAMI CHYBÍ UBYTOVACÍ KAPACITY

Komplexní pohled na to, jak si stojí naše město z pohledu cestovního ruchu, shrnuje SWOT analýza, která zdůrazňuje zejména silné a slabé stránky. Silnými stránkami jsou významné atraktivita ve městě jako Svatá Hora a Hornické muzeum Příbram a blízkém okolí (Památník Vojna, Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami). Dále areál Nový rybník, dopravní dostupnost z Prahy, sportovní možnosti a turisticky atraktivní okolí města.

Z naopak slabých stránek zmiňme nedostatečné kapacity hromadných ubytovacích kapacit, nepropojenost atraktivních lokalit cestovního ruchu příjemnou trasou, nepropojené cyklotrasy, nevyužití regionální speciality nebo komplikovaný systém veřejné dopravy.

Šanci pro rozvoj může přinést prodloužení pobytu současných návštěvníků, industriální turistika a podpora rozvoje turistické vybavenosti. Odchod ekonomicky aktivních obyvatel z města, dopady koronavirové pandemie, závislost rozvoje cestovního ruchu na veřejných zdrojích mohou představovat potenciální hrozby pro rozvoj této oblasti.

DO DESETI LET V TOP 3

Navzdory současné tragické situaci pro oblast cestovního ruchu navržený strategický rámec předpokládá, že cestovní ruch bude v dalších letech patřit mezi důležitá ekonomická odvětví ve městě a bude přispívat k jeho celkovému rozvoji a prosperitě. Aby mohl být tento záměr realizován, musí být koncepce zaměřena nejen na město Příbram a jeho aktéry, ale také na okolí (Brdy). Tím vytvoří přirozenou destinaci.

Ambicí, jak by se mělo město Příbram a jeho okolí rozvíjet, je, aby se stalo významným turistickým cílem, který bude v roce 2030 patřit mezi první tři nejnavštěvovanější lokality středních Čech. Turismus tak bude přispívat k rozvoji města, bude nástrojem prosperity místních obyvatel a bude pozitivně pomáhat ke zlepšování jeho vnějšího obrazu. Naplnění vize vyžaduje konkrétně stanovené cíle, které jsou definované v kratším časovém horizontu. Globálním cílem koncepce je do roku 2025 zvýšit turistickou návštěvnost města, a přispět tak ke zvýšení počtu přenocování ve městě a okolí. Globální cíl je dále rozpracován do tří strategických cílů - rozšířit a rozvíjet nabídku turismu ve městě a okolí, zlepšit úroveň destinační spolupráce a zkvalitnit účinnost marketingové komunikace města.

A na čem vůbec stojí nabídka Příbrami a její potenciál? Hlavními pilíři, o které se místní cestovní ruch opírá, jsou Svatá Hora (nebe), hornická historie (peklo) a Brdy (ráj).

Vtipným mottem, pod kterým by si návštěvníci mohli Příbram zapamatovat, je právě „nebe, peklo, ráj“. Rozvojový potenciál mají také oblasti, které dobře korespondují se současnými trendy - například sportovní nebo industriální turismus, pohnutá minulost a akce ve městě.

Koncepci cestovního ruchu v plném znění si můžete prohlédnout na webu města: pibram.eu/mesto-pibram/koncepce-cestovniho-ruchu-mesta-pibram.html nebo pod zkratkou 1.url.cz/YzIIIH.

Priority pro rok 2021

- Vytvoření nové pozice koordinátora cestovního ruchu a pracovní skupiny pro koordinaci aktivit cestovního ruchu
- Zahájení prací na tvorbě atraktivního produktového portfolia
- Dokončení orientačního systému ve městě
- Management sociálních sítí (správa Facebooku, Instagramu a založení YouTube kanálu)
- Realizace plánovaných investičních projektů

■ **Zuzana Kučerová**
Městský úřad Příbram

Vždyť na čerstvém vzduchu to jde samo

Projekt s názvem, jenž je uveden v titulku, v posledních měsících realizuje Základní škola pod Svatou Horou. Nová zahrada se má stát podnětným místem, které umožní prohloubit vztah žáků k přírodě. O novou venkovní učebnu se sami žáci mají také částečně starat.

Na přípravě venkovní učebny se podíleli žáci i učitelé.
Foto: ZŠ pod Svatou Horou

Díky realizaci projektu „Vždyť na čerstvém vzduchu to jde samo“ došlo k významnému rozšíření možností v oblasti environmentálního vzdělávání žáků a zážitkové pedagogiky přímo na školní zahradě Základní školy pod Svatou Horou. Nová venkovní učebna bude využívána po celý školní rok a se stane podnětným prostorem, který umožní prohloubit vztah žáků k přírodě, vzbudí jejich zájem a bude prostředím plným poznání. Přírodní materiály a druhová rozmanitost rostlin, stromů a mnoho dalších přírodních a edukačních prvků tak bude tvořit ideální místo pro výuku v přírodě. Budeme zařa-

zovat naučené, interaktivní a didaktické prvky v přírodním stylu, které svým obsahem a formou doplní a oživí klasickou výuku, podpoří vztah žáků k životnímu prostředí a představí jim procesy tvořící životní prostředí.

PŘÍSTUP ZE VŠECH PAVILONŮ

Venkovní učebna vznikla na pozemku, který byl doposud udržován jen pravidelným sekáním trávy. Vzhledem k tomu, že se daný prostor nachází přímo v centrální části školního areálu, je snadno dostupná ze všech školních pavilonů, kterých má škola hned několik. Zájmová plocha má rozlohu 445 m², původně zde rostly keře. S ohledem na umístění daného pozemku v blízkosti školních šaten a sociálního zařízení u tělocvičen nebude výuková činnost na přírodní školní zahradě omezovat případným hlukem výuku v klasických třídách. Při venkovní výuce i během zájmové činnosti žákům dosud chyběla možnost aktivního zapojení se do práce a pozorování přírody, její pestrosti a variability. To se nyní mění s novou venkovní učebnou.

O nově vzniklou venkovní učebnu se bude starat škola. Zajistí zejména odstranění odkvetlých a zaschlých částí trvalek, příp. pomrzlých částí keřů, dosadbu odumřelých stromů, keřů, trvalek, sečení trávníku, zálivku, kypření a odplevelování záhonů, kontrolu kotvení, ochranu proti chorobám a škůdcům, výchovné řezy stromů atp.

ZAPOJUJÍ SE ŽÁCI I RODIČE

Do jednotlivých fází projektu byli a budou i nadále zapojeni pedagogičtí pracovníci školy,

rodiče i žáci samotní. Vzhledem k tomu, že si škola naplánovala celý projekt sama se zapojením veřejnosti (tj. rodič jednoho ze žáků místní školy, rodiče, žáci), má tento záměr větší šanci na zajišťování následné péče a údržby o zahradu. Je zde totiž zřejmý kladný vztah všech zúčastněných v rámci projektu.

Ještě před zpracováním vlastní studie/projektu se uskutečnila diskuze a pečlivé plánování. Návrhy žáků byly vyhodnoceny učiteli a zástupci školy, přičemž ti se společně s žáky shodli na několika stěžejních bodech, které udávají nynější ráz školní zahrady.

Rodič jednoho ze žáků připravil návrh zahrady, který předložil k seznámení zástupcům školy a učitelům. Firma na úpravu parků a zahrad realizovala podle projektové dokumentace povrchové úpravy a odborné práce včetně výsadby keřů a stromů. Na údržbě se budou podílet především pedagogové s žáky, čímž přispějí k jejich vzdělávání v rámci přírody, naučí se, jak s přírodními prvky zacházet a jak o ně pečovat. Ve fázi údržby budou do projektu zapojeni zaměstnanci školy především na sekání trávy, případně zajištění preventivní kontroly stávajících vzrostlých dřevin či jejich údržby.

Vybudování výukové zahrady bylo částečně hrazeno z dotace Státního fondu životního prostředí (430 000 korun) a částečně z příspěvku města Příbram (381 000 korun).

■ Roman Behún

Základní škola pod Svatou Horou

Od obrazů k ježkům

Třída 5. A na Gymnáziu pod Svatou Horou přišla s neobvyklým nápadem. Proč nevyužít obrazů, které byly namalovány studenty v rámci hodin výtvarné výchovy, k dražbě a posléze k pomoci dobré věci?

Studenti 5. A Gymnázia pod Svatou Horou uspořádali dvě úspěšné aukce svých výtvarných prací, během kterých se vybralo 10 750 korun. Poté studenti řešili otázku, kam peníze poslat a kde nejlépe pomohou. Padlo několik návrhů, mezi nimiž nakonec triumfoval nápad darovat výtěžek Fauně Hrachov u Sedlčan. Zařízení zajišťuje péči o zraněné volně žijící živočichy z rozsáhlého území Příbramska, Benešovska a Táborska. Areál je plně vybaven nejen prostory pro chov a léčení zraněných zvířat, ale také pro veřejnost. Nabízí expozici živočichů, přednáškové a výstavní prostory i interaktivní prvky pro děti. Přesně tam se 8. října vydali studenti gymnázia Jakub Tesárek, Jakub Krajský, Tobiáš Luft, kteří samotné aukce organizovali a obrazy dražili. Cestu podnikli v doprovodu učí-

Studenti při návštěvě Hrachova.

Foto: GpSH

celého areálu, kterou samozřejmě využili. Při procházce celým areálem mohli přesně vidět, kam peníze půjdou, a přesvědčili se o tom, že Fauna Hrachov byla tou správnou volbou. Během návštěvy si mohli nejenom prohlédnout zachráněná zvířata, ale také natočit reportáž. Studenti Gymnázia pod Svatou Horou v Příbrami poděkovali zaměstnancům Fauny za jejich záslužnou práci i jejich pohostinnost a doufají, že darované peníze budou užitečné.

■ Jakub Tesárek

Gymnázium pod Svatou Horou (5. A)

Jedeme takovou dálku, riskujeme papíry a vy si tady stávkujete

Když za totality přišla do obchodu občas před Vánoci třeba foukací harmonika Hohner, nezáleželo na tom, v jakém je ladění, člověk bral všechno.

Hudebník Petr Vašina při jarním vystoupení v D-klubu.

Foto: Divadlo A. Dvořáka Příbram

Petr Vašina se narodil 21. října 1953 v Karlových Varech jako jediné dítě manželů Vašinových. Ti se poznali v Jáchymově, kde jeho otec, politický vězeň, fíral na uranových dolech a maminka, dětská lékařka, dostala umístěnou do místní nemocnice. Na počátku padesátých let se rozběhla ve velkém těžba uranové rudy v Příbrami a rodina se sem na podzim 1956 přestěhovala. Petr Vašina tak ještě pamatuje malebnou starou Příbram s úzkými uličkami a malými domky předtím, než bylo staré město v 60. a 70. letech asanováno, aby ustoupilo moderní socialistické zástavbě.

HUDEBNÍ SCÉNA TU BYLA ŽIVĚJŠÍ NEŽ DNES

Petr Vašina se od mládí věnoval hudbě, hrál i skládal. Sehnat ale za totality kvalitní hudební nástroje byl skoro nadlidský úkol. „Sami jsme si stavěli elektrické kytary, jezdili na burzy elpíček. První zesilovač postavil můj kamarád Jindřich Koš v šesté třídě, do školy ho přinesl v krabici od bot. Kamarád Ivan Korený chodil na koncerty Katapultu s papírkem, na který si zapisoval, co a jak tam hraji. Nemohli jste se písničky učit z Youtube.“

Přesto byla hudební scéna v Příbrami živější, než je dnes. Hrál se každý pátek a sobotu minimálně na šesti místech, hrálo se na takzvaných Čajích, pořádal se tanec po divadle. Kapely si pomáhaly třeba zápůjčkou vybavení. V Příbrami hrával Petr Vašina v průběhu let například v kapele Liberí Magní, v Příbramském Blues Bandu, Příbramském Big Bandu nebo v EVY kvartetu.

S optimismem sledoval uvolněnou atmosféru Pražského jara. V srpnu 1968 pracoval v mlékárně v Dlouhé ulici, kam jezdil ze sídliště na kole. Ještě mu nebylo patnáct let. 21. srpna ho před pátou ráno vzbudila maminka, tak jako obvykle, aby stihl do práce dojet. Tentokrát mu ale řekla, že nikam nepojede, že jsou ve městě Rusové. „Samozřejmě jsem neposlechl, sedl na

kolo a jel jsem tam. Nic se nedělo, mlékárna byla v pohodě. A nějak kolem desáté se před mlékárnou objevil tank a mířil na ni. Asi ji Rusové považovali za strategický objekt.“

V roce 1969 nastoupil Petr Vašina na příbramské gymnázium. O rok později už by se tam kvůli svému kádrovému profilu zřejmě

Po roce 1989 panovaly radost a optimismus, které společnost stmelily.

”

nedostal, teď byly jeho největší starostí dlouhé vlasy, které ho nutili si ostříhat. V roce 1970 s počínající normalizací bylo mnoho pedagogů donuceno odejít. Nad vodou tehdy Petra Vašinu držela především hudba.

NEUSTÁLE V HLEDÁČKU STÁTNÍ BEZPEČNOSTI

Po gymnáziu si Petr Vašina přál jít na medicínu, ale doporučení nedostal. Nakonec mohl studovat techniku na Vysokém učení technickém Brno v bývalém Gottwaldově. Na koleji měl pocit, že na něj dva kluci donášejí estébákům, o jednom si to později potvrdil v Cibulkových seznamech.

V Gottwaldově se k němu také leccos doneslo o Chartě 77, třeba od Stanislava Devátého. Po jejím zveřejnění se nejen v hudbě dost přitvrdilo. Kapely se musely zpovídat, co budou hrát, jak to budou hrát, neustále byly v hledáčku StB. Jeden z jejich koncertů skončil velkou demon-

strací, kdy lidé skandovali hesla jako „Zabili jste nám Patočku“. Komunisté jim následně zakázali hrát. V roce 1977 se Petr Vašina v Gottwaldově oženil.

Po škole odešel na vojnu do Karlových Varů, po ní ho poslali osidlovat pohraničí, a tak pět let žil ve vesničce poblíž Božího Daru a pracoval pro Rukavičkářský závod Dobříš, pobočka Aertamy. V polovině roku 1984 se se ženou přestěhoval do Příbrami, o tři roky později se jim narodila dcera. Až do roku 1991 pracoval v podniku Hamiro v Příbrami, který na přelomu osmdesátých a devadesátých let vedl.

BYLI JSME ZA STÁVKOKAZI

V listopadu 1989 hrál Petr Vašina v příbramském divadelním orchestru. Spolu s kamarádem a spoluhráčem Jiřím Hejnicem jeli tak jako každý rok v listopadu pálit kořalku. „V roce 1989 jsme měli termín na pálení kořalky 17. listopadu. Tak jsme tady sbírali hrušky, Jirka z toho udělal kvásek, no a sedmnáctého ráno jsme to naložili a jeli jsme do Sulimova někde u Kroměříže pálit do pálenice. Pálili jsme kořalku, veselili jsme se asi do čtyř do rána a osmnáctého jsme měli mít v divadle představení. No a tak jedem, i když tam nějaký zbytkáč ještě určitě byl, ale abychom neprosvíhli to představení, tak jedem, jedem a přijedeme do divadla a oni nám řeknou, že je stávka. Já říkal, jak stávka?! My jsme vůbec nic nevěděli, to ještě nebylo běžné, že v autech bylo rádio, a v pálenici rádio neposloucháš. Tak jsme tam byli za stávkokazy. Říkali jsme jim, my sem jedeme takovou dálku, riskujeme papíry a vy si tady stávkujete!“

Večer v divadle vystoupil před diváky Jan Vávra a řekl jim, co se děje. Následující týdny popisuje Petr Vašina jako euforické. Ve společnosti panovaly radost a optimismus, které ji stmelily.

V roce 1991 skončil v Hamiru a založil si vlastní firmu, ve které pracuje dodnes. Ačkoliv se jako společnost máme výrazně lépe než za totality, s mnoha věcmi v dnešní vládě není Petr Vašina spokojený. Také stále hraje, aktuálně ve folk rockovém triu KVK (Korený, Vašina, Kolman) a folkovém duu s Míšou Mádlovou. Žije v Příbrami.

Vyprávění Petra Vašiny natočily v rámci projektu Příběhy našich sousedů společnosti Post Bellum žákyně Waldorfské školy Příbram Anna Dobešová, Tara McDonnell, Silvie Pípalová a Eileen Power pod vedením učitelky Zuzany Angelové.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

Bez bzučících pomocnic by známý svět vzal rychle za své

Příbramští včelaři patří mezi největší včelařské svazy v kraji. „Jako jeden z mála je úspěšný ve zvyšování počtu členů a omezování nepříznivého vlivu demografického vývoje,“ říká předseda Jiří Roub. I když letošní výnosy byly nízké a péči o včelstva komplikovala pandemie, příbramští včelaři opět věnují dětem v mateřských školách část získaného medu.

JAK SE V LETOŠNÍM ROCE DAŘILO VČELÁM MEDONOSNÝM A JAKÉ JSOU VÝNOSY MEDU A DALŠÍCH VČELAŘSKÝCH PRODUKTŮ?

Rok 2020 byl všeobecně nepříznivý jak k široké oblasti lidské činnosti působením covidu-19, tak ke včelám. Teplá zima umožnila rozvoj celé řady parazitů a předčasnou konzumaci zimních zásob včel. Studené a suché jaro zabránilo včelám vylétnout na pastvu a přinést do úlů nové, čerstvé zásoby. To s sebou přineslo absenci jarního květového medu.

Začátek léta propršel a deštivé dny splachovaly z květů nabídku pylu, kterým včely krmí nové generace. Výsledkem byl až dvoutřetinový úhyn původních stavů včelstev proti podzimu 2019. To vše se projevilo v produkci medu, vosku, propolisu a mateří kašičky. Strmě vylétly ceny včelstev a včelích matek.

PŘÍBRAMŠTÍ VČELAŘI KAŽDOROČNĚ DARUJÍ MED DĚTEM A PEDAGOGŮM VE ZDEJŠÍCH MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH. PODAŘILO SE TUTO TRADICI ZOPAKOVAT I V LETOŠNÍM ROCE?

Když se v úzkém výboru včelařského spolku Příbram jednalo o předání medu mateřským školám, bylo rozhodnuto udržet tuto každoroč-

Včelař Jiří Roub.

Foto (2x): Eva Švehlová

ní tradici, a to navzdory nepřízni současné situace. Od členů spolku bylo získáno potřebné množství medu a jeho předání bude na rozdíl

od minulých let skutečně přímo do jednotlivých školek v závislosti na počtu dětí.

KOLIK VČELAŘŮ V SOUČASNOSTI PŮSOBÍ V PŘÍBRAMI A OKOLÍ?

Zapsaný spolek ZO ČSV Příbram eviduje v současné době 144 členů, kteří obhospodařují 1023 včelstev. Je zřizovatelem včelařského kroužku dětí při ZŠ pod Svatou Horou a každoročně přispívá opylovací činností včel do oblasti ekonomiky města Příbram částkou řádově ve statisících korun. Příbramský spolek patří mezi největší ve Středočeském kraji. Jako jeden z mála je úspěšný ve zvyšování počtu členů a omezování nepříznivého vlivu demografického vývoje, který se jiným organizacím nedaří zvládat.

Úly na střeše příbramského divadla.

MOHOU LIDÉ-NEVČELAŘI NĚJAK PŘÍSPĚT K TOMU, ABY SE VČELÁM DAŘILO LÉPE?

Postoj a reakce laické veřejnosti ke včelám bývají občas problematické. Nicméně je úkolem každého včelaře trpělivě vysvětlovat úlohu včel v životním prostředí, které nepatří jen nám lidem. Každý se nemusí stát včelařem, ale je důležité přesvědčit veřejnost o nezbytnosti našich malých bzučících pomocnic, bez kterých by svět, tak jak ho známe, vzal rychle za své. Tímto tématem se zabývalo v historii - od Aristotela až dodnes - mnoho myslitelů a filozofů.

■ Stanislav D. Břeň

Včelařství zjemňuje cit lidu a rozhojňuje jeho vzdělání

V roce 1904 ve své knize o včelách popisoval včelařství přírodovědec a filozof Tony Kellen následujícím způsobem.

Není zvířete na zemi, jehož chov poskytuje tolik povzbuzujícího a zajímavého jako chov včely. Společnost tato zachovává přísně nejvyšší zásady: rozdělení práce, odstranění všech členů neschopných a zbytečných. A proto jest jí doporučovati mládeži, ježto je jisto, že je s to, aby ji odvrátila od návštěvy hospod a všelikých prostopášných zábav. Posléze záleží půvab včelařství také ještě na nesnážích, které jsou s ním spojeny. Proto nám nebude s podivem, vzpomeneme-li si, že také námořníka a horníka nebezpečnoství spíše vábí, a vědomí, že je překonal vlastní silou a obratností, skýtá mu skvělý požitek a vědomí i hrdost stavovskou. Mnohý udatný ochránce vlasti, ozdobený záslužnými kříži, utíká zhusta před jedinou bzučící včelou. Včelař tedy potřebuje i značně mnoho chladnokrevnosti. Lidé bojácní a nervózní nehodí se za včelaře. Zvláštní vliv, jaký má včelařství na domácí výchovu a mravy, vylíčil hrabě Stosch: občanské společnosti chybí zvyk žítí v rodinném kruhu jako včely. Rodinná autorita jest základ veškeré výchovy. Jak by však nebyla tato vážnost podkopána, když otec rodiny zanedbává nejsvětější své

povinnosti a každý volný okamžik stráví mimo dům, zhusta v nejhorší společnosti, kde naň číhají nejrůznější pokušení, nezná jiné touhy, než po surovém požitku a uvrhne ženu i děti nestřídmostí a pitím do nouze a bídy? Zde třeba vzbuditi smysl pro domácí krb a radost z práce, která nespočívá jediné na dosažení peněz. Práci takovou je právě včelaření. Poskytuje radosti a poutá k rodinnému krbu.

Zdá se, že je to tvrzení smělé, není však než zkušeností nezvratnou, že není včelaře nedbalého a lenošného. Není mezi včelaři jediný, který ubíjí volný svůj čas v hostincích, nebo lenoší. Včelaři jsou bez výjimky nárudkem pracovitým a šetrným. Baron Berlepsch praví o nich dále: Jest věc dokázaná a nepopře ji nikdo, že skoro všichni včelaři jsou lidmi dobrými. Včelařství je něco tak čistého a ušlechtilého, že nečisté duše se ani odhodlati nemohou, aby se jím zaobírali. V rodinách včelařů je svornost, střídmost a spokojenost domovem. Morálního tohoto vlivu, jímž včelařství působí, jest si skoro tolik vážiti, ne-li více než hmotného zisku, jehož poskytuje, a vlády by měly tuto okolnost opravdově uvážiti.

Svazky obcí mají krajskou asociaci, zapojen je i svazek ORP Příbram

Podpora rozvoje meziobecní spolupráce, hájení zájmů dobrovolných svazků obcí a aktivní spolupráce s institucemi s krajskou a regionální působností – to jsou hlavní důvody vzniku Asociace dobrovolných svazků obcí Středočeského kraje.

Členové nově vzniklé asociace si stěžují na to, že k obcím se informace z úřadů státní správy dostávají často se zpožděním.

Foto: DSO ORP Příbram

Asociace dobrovolných svazků obcí Středočeského kraje byla založena jako neziskový spolek v úterý 20. října šestici dobrovolných svazků obcí – Dobrovolným svazkem obcí ORP Příbram, Sdružením obcí Sedlčanska, Dobrovolným svazkem obcí Mikroregion Voticko, DSO Mikroregion Čáslavsko, Svazkem obcí CHOPOS a DSO Mikroregion Hořovicko.

Viktor Liška, předseda Asociace dobrovolných svazků obcí Středočeského kraje, řekl: „Zaklá-

dajícími členy asociace jsou dobrovolné svazky obcí na Benešovsku, Berounsku, Čáslavsku a Příbramsku – tedy v různých částech Středočeského kraje. Charakteristické pro tyto svazky obcí je, že v jejich členské základně převládají malé obce, které často zastupuje neuvolněný starosta.“ Svazky obcí poskytují servis pro starosty, týkající se administrativní podpory, poradenství pro samosprávu, administrace dotací, mnohdy výkon pověření pro ochranu osobních údajů

a také realizují vlastní projekty v nejrůznějších oblastech, ať již sociální, školství nebo cestovního ruchu. „Tyto dobrovolné spolky mají jednak podobné zájmy, ale také problémy a starosti. Společná platforma napomůže jednak sdílení informací a zkušeností, ale také chce být komunikačním článkem mezi krajským úřadem a obcemi,“ dodal Viktor Liška. Poukázal také na to, že k obcím se informace z úřadů státní správy dostávají často se zpožděním nebo vůbec.

Od roku 2016 fungují takzvaná Centra společných služeb, jejichž cílem je zlepšit systém meziobecní spolupráce. Jedním z cílů asociace je upozornit na příklady dobré praxe na krajské úrovni a snažit se jeho principy popularizovat i mezi dalšími dobrovolnými svazky obcí. Členství v asociaci sice otevřené, ale podmíněné poskytováním administrativní podpory obcím na území svazku. „Svazek se zájmem o členství v asociaci musí mít členskou základnu v počtu minimálně 20 obcí nebo alespoň 3/5 všech obcí ze správního obvodu obce s rozšířenou působností, jestliže se v tomto správním obvodu nachází méně než 30 obcí,“ vysvětlil místopředseda Asociace dobrovolných svazků obcí Středočeského kraje Jiří Kužel.

Jednou z prvních aktivit nového spolku bude jednání jeho zástupců s novým vedením Středočeského kraje. „Rádi bychom, aby se nezapomínalo na problémy okrajových území Středočeského kraje. Požadujeme, aby byl zachován systém dotační podpory na fungování center sdílených služeb a aby byla Asociace dobrovolných svazků obcí Středočeského kraje brána na kraji jako partner pro komunikaci s obcemi,“ doplnil Viktor Liška.

■ red

Na žádost o dotaci je pouze několik dnů

Jako každoročně město vyzývá jednotlivce i organizace z Příbrami k podání žádostí o dotaci pro nejrůznější oblasti. Poslední termín je 30. listopadu 2020, podrobnosti najdete na webu dotace.pribram.eu.

Už jen posledních několik dní zbývá do uzávěrky žádostí o dotace pro rok 2021. Žádat mohou právnické i fyzické osoby, a to v těchto oblastech: Výchova a vzdělávání, Dobrovolní hasiči, Životní prostředí, Činnost sportovních organizací, Podpora vrcholového sportu, Jednorázové sportovní akce, Reprezentant ČR, Kulturní aktivity, Památky místního významu, Zahraniční a meziobecní spolupráce.

O finanční podporu lze žádat také v oblasti sociální a zdravotnické. Novým dotačním programem je program na rozvoj a údržbu sportovišť.

Žádost o dotaci je nutné vygenerovat v elektronické aplikaci na adrese dotace.pribram.eu a poté doručit písemně do podatelny Městského úřadu Příbram, Tyršova 108, 261 01 Příbram, nebo emailem s ověřen-

ným elektronickým podpisem na adresu e-podateln@pribram.eu, případně do datové schránky města Příbram 2ebbrqu.

■ **Lea Enenkelová**
Městský úřad Příbram

Cena města Příbrami: Jak nominovat

Zavedení Ceny města Příbrami vzbudilo pozornost. Občané se ptají, jak mají postupovat, pokud chtějí nominovat příbramskou osobnost. Na výběr kandidátů je čas do 31. prosince 2020.

Příbramští zastupitelé schválili založení Ceny města Příbrami. Jak už název napovídá, jedná se o oceňování osobností, které se významnou měrou zasloužily o rozvoj našeho města a regionu, a přispěly tak k šíření jeho dobrého jména doma i ve světě. V těchto dnech je podávání návrhů v plném proudu. Na co se nejčastěji ptáte?

MOHU I JÁ NOMINOVAT ČLOVĚKA, O KTERÉM JSEM PŘESVĚDČEN, ŽE SI OCENĚNÍ ZASLOUŽÍ?

Ano, návrhy mohou podávat fyzické i právnické osoby.

JAKÝM ZPŮSOBEM LZE NÁVRH PODAT?

Na webových stránkách města je k dispozici formulář, který můžete vyplnit online, případně ho můžete stáhnout do svého počítače a vyplněný poslat emailem na adresu cenamesta@pribram.eu, nebo ho odevzdat v Informačním centru Městského úřadu Příbram, Tyršova 106, Zámeček-Ernestinum. Formulář musí být podepsaný, na anonymní návrhy nebude brán zřetel.

JE TOTO OCENĚNÍ URČENO JEN JEDNOTLIVCŮM?

Ne, nominovat můžete nejen jednotlivé osoby, ale i firmy, případně kolektivy. V případě, že se rozhodnete nominovat kolektiv, uveďte, prosím, kontakt na jeho zástupce.

JAKÝ JE TERMÍN PRO PODÁVÁNÍ NÁVRHŮ?

Návrhy je možné podávat od 1. listopadu do 31. prosince 2020.

KDO BUDE NÁVRHY HODNOTIT?

Doručené návrhy budou posouzeny pracovní skupinou, jejíž členy jmenuje starosta města Příbram. Pracovní skupina návrhy vyhodnotí a doporučí radě města vhodného kandidáta či kandidáty. Zastupitelstvo města pak rozhodne, kdo z uvedených kandidátů ocenění získá.

KDY BUDE OCENĚNÍ VYBRANÝM OSOBNOSTEM PŘEDÁNO?

Pokud to okolnosti dovolí, bude Cena města Příbrami předána během závěrečného koncertu

Hudebního festivalu Antonína Dvořáka v roce 2021.

JAK ČASTO BUDE CENA MĚSTA PŘÍBRAMI UDĚLOVÁNA?

Cena města Příbrami bude udělována zpravidla jednou ročně a může být udělena také in memoriam.

Další otázky zodpoví pracovníci Odboru školství, kultury a sportu Městského úřadu Příbram.

Podrobnosti najdete na webu pribram.eu/mesto-pribram/cena-mesta-pribrami-2021.html nebo pod zkratkou 1.url.cz/xz12Z.

■ **Lea Enenkelová**
Městský úřad Příbram

Projekt Místní akční plán vzdělávání pracuje i v době rouškové

Projekt Místní akční plán vzdělávání II na území Příbramska, na kterém pracuje tým složený ze zástupců města Příbram, Místní akční skupiny Brdy a Místní akční skupiny Podbrdsko, realizoval od května do konce září několik plánovaných aktivit.

Veletrh středních škol navštívily stovky studentů.

Foto: MAP

V květnu se v Milíně konal seminář na téma „Syndrom vyhoření a motivace“ pod vedením lektorky Aleny Zborníkové. O semináře byl velký zájem a účastníci se jej pedagogové základních a mateřských škol z Příbramska. Protože byl o seminář velký zájem, uskutečnil se ještě 7. října v Obecnici.

V letních měsících probíhala aktualizace Strategického rámce. Výsledek byl schválen na zasedání Řídicího výboru MAP 14. září. V současné době je ve Strategickém rámci 270 projektových záměrů škol, školských zařízení a dalších subjektů zabývajících se vzděláváním, které spadají do území Příbramska. Nových

projektových záměrů bylo zapsáno 14. Od poslední aktualizace tohoto dokumentu v prosinci 2019 bylo ukončeno dalších devět projektů. Celkem bylo realizováno 36 projektů za přibližně 217 milionů korun (jedná se o hotové projekty financované z vlastních zdrojů, evropských fondů či z výzev místních akčních skupin).

V úterý 29. září se v Příbrami podařilo uspořádat akci pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a jejich rodiče - Veletrh středních škol. Byly pozvány všechny střední školy z Příbrami a okolí a většina pozvání přijala. V rámci akce se konaly semináře pro žáky a rodiče nazvané „Adaptace žáků na nové prostřední střední školy“ a „Volba střední školy“. Po celý den byl k dispozici zástupce pedagogicko-psychologické poradny. Všechny podrobnosti o projektu Místní akční plán vzdělávání jsou průběžně uveřejňovány na webu mappribram.cz nebo na Facebooku (MAP ORP Příbram).

■ **Tým projektu MAP ORP Příbram**

Primář Kadeřábek vedl internu na tehdejší dobu vizionářsky

V sobotu 26. prosince uplyne 110 let od narození významné osobnosti příbramského zdravotnictví, primáře Františka Kadeřábka, který byl prvním přednostou interního oddělení.

Primář František Kadeřábek.

Foto: archiv

Primář František Kadeřábek se narodil 26. prosince 1910 v Semovicích v okrese Benešov u Prahy. Promoval na Karlově uni-

verzitě 27. listopadu 1936 a v roce 1945 získal titul odborného lékaře. Prvního dubna 1946 nastoupil do příbramské nemocnice na pozici primáře interního oddělení. Protože se osvědčil, získal po roce definitivu. Na interním oddělení v této pozici setrval až do důchodu, tedy do poloviny roku 1985, kdy na jeho místo nastoupil primář Zdeněk Brandtl. František Kadeřábek zemřel 4. prosince 1989 v Příbrami.

V době svého působení řídil interní oddělení na tehdejší dobu vskutku vizionářsky - vedl své sekundáře ke specializaci v dalších oborech, jako jsou kardiologie, nefrologie, revmatologie, endokrinologie, gastroenterologie či diabetologie. Pod jeho vedením vyrostla celá řada skvělých lékařů, kteří se zapsali jak do historie příbramského zdravotnictví, tak do historie pražských klinik. Co bylo však v této době naprosto převratné, to je vybudování první koronární jednotky v nemocnici okresního formátu v roce 1977, tehdy ve spolupráci s II. interní klinikou VFN. Nová jednotka byla přebudována z prostor standardní lůžkové jednotky a vybavena na tehdejší dobu moderní monitorovací technikou. Primář Kadeřábek byl mezi pacienty a kolektivem velmi oblíben.

Až do poslední chvíle se zajímal o dění na interním oddělení i o dění v medicíně vůbec. To vše, i díky podpoře žijící dcery pana primáře, vedlo k založení tradice Kadeřábkových dnů, coby vzdání pocty tomuto významnému lékaři a člověku. Proběhlo celkem devět ročníků. Program těchto přednáškových dnů byl věnován nejruznějším tématům, vystupovali zde odborníci z předních klinických pracovišť i lékaři a sestry příbramské nemocnice. Tradice Kadeřábkových dnů bohužel skončila v roce 2018.

V dnešní době je velice důležité připomínat osobnosti příbramského zdravotnictví, které ve své době byly ikonami medicíny. Je třeba stále zmiňovat jejich odkaz i pro další generace lékařů a sester a udržovat tradice, na kterých medicína vždy stojí. Primář Kadeřábek touto ikonou bezesporu byl a pro mne je.

■ Martin Polák

primář interny Klaudiánovy nemocnice v Mladé Boleslavi, bývalý vedoucí lékař JIP interních oborů ON Příbram

S kvalitou vody na Nováku pomáhají maréna, candát, lín nebo amur

V kontextu kompletní proměny areálu Nový rybník se v posledních dvou letech příspěvková organizace SZM Příbram věnovala také zlepšení podmínek pro koupání. Kromě vybudování litorálního pásma nebo opravy odkalovací nádrže je velké úsilí věnováno složení obsádky ryb, která hraje významnou roli v úrovni a kvalitě vody v rybníce.

V roce 2019 jsme uzavřeli smlouvu s Českým rybářským svazem (Středočeský územní svaz) o užívání vodní plochy za účelem rybářského práva, kontroly a údržby vodní nádrže či obsádky ryb pro zvýšení kvality vody. Současně s tím nese rybářský svaz i veškeré náklady spojené s obsádkou ryb (pořízení, výsadba, výlov atd.).

Vloni byla nádrž v areálu Nový rybník vypuštěna a bylo odloveno více než 10 tun ryb, druhově nspecifikované rybí obsádky. Na jaře roku 2020 došlo k vysazení nové rybí obsádky, která sestávala z druhů ryb jako maréna a candát. Cílem tohoto zarybnění bylo zvýšení kvality vody. V rámci dalšího rozvoje a udržení kvality vody byla na přelomu letošního října a listopadu vysazena další část rybí obsádky, konkrétně lín a amur. Cíl tohoto zarybnění spočíval ve snížení populace měkkýšů a redukci a omezení rozvoje makrofyty (mechů, chaluž apod.).

Nově vybudované litorální pásmo.

Foto: Martin Zoubek

Hlavním a celkovým cílem SZM Příbram je nalézt ideální složení rybí obsádky v kontextu udržení kvality vody a vnitřního prostředí rybníka. Jedná se o troufalý cíl, který by neměl být vnímán jako diktování a nařizování přírodě, aby se přizpůsobila lidstvu. Tento cíl si klademe

v rámci snahy učít se od přírody a přizpůsobit se jejím zákonitostem.

Je důležité doplnit, že celý tento proces probíhá pod odborným dohledem a kontrolou obecně prospěšné společnosti ENKI, která se zabývá aplikovaným výzkumem v oblasti solární a krajinné energetiky, rybníčního hospodaření, hospodaření s vodou v krajině, využití přírodních i umělých mokřadů. První výsledky této těžké práce mohli plavci zaznamenat již v letošní koupací sezoně. I když si někteří stěžovali na rozbuželé rostliny ve střední části rybníka, čistota vody byla hodnocena nadprůměrně.

■ Jan Slaba
SZM Příbram

Galerie VR bude jako zápasnická aréna

Virtuální realita (VR) je fenomén, který proniká do všech oblastí lidského života včetně kultury. Příbramská galerie chystá hernu na virtuální realitu. „Mezi digitálním a reálným světem nejsou tak velké bariéry, jak by se mohlo zdát,“ říká Jan Freiberg, ředitel Galerie Františka Drtikola Příbram.

Model arény na virtuální realitu, Vojtěch Rada, 2020.
Foto (2x): GFD

UŽ NĚKOLIK MĚSÍCŮ PŘIPRAVUJETE HERNU NA VIRTUÁLNÍ REALITU. CO VÁS PŘIVEDLO K TOMUTO NÁPADU?

S virtuální realitou mám zkušenost od roku 2015, když jsme ji jako jedni z prvních v ČR vytvářeli s Vojtěchem Radou pro Galerii Na shledanou. Tehdy jsem nechal přenést galerii a několik výstav do digitálního prostředí. Vytvořili jsme několik děl ve spolupráci s malíři Josefem Bolfem a Danielem Vlčkem a hudbu složilo česko-čínské duo Ba:zel. Nepředstavujte si však kopii reálných výstav, využili jsme možnost nového média a vytvořili naprosto nové věci. Díla jsme pak prezentovali na nejrůznějších místech, například v Českém centru v Berlíně v rámci velkého festivalu technologií.

V Příbrami jsme začali workshopem pro studenty a studentky. Ve spolupráci s Petrou Peštovou (ZUŠ Příbram I) a Lenkou Šenkovou (Waldorfská škola) jsme v době jarního covidu realizovali online kurz, kde přítomní spolupracovali při tvorbě architektonického návrhu. Chtěli jsme, aby se dozvěděli, že mezi digitálním a reálným světem nejsou tak velké bariéry, jak by se mohlo zdát.

V galerii otevřeme nový výstavní prostor. Připomínat bude arénu na kohoutí zápasy kombinovanou s měkkým vypořádkem pokojíčkem. Diváci přijdou většinou ve skupině, zaplatí si čas a jeden z nich nasadí brýle. Bude zažívat díla na pomezí současného umění, filmu a her, druzí se na něj budou dívat, pak se vystřídají.

VIRTUÁLNÍ REALITA A GALERIE NEJSOU ZATÍM SPOJENÍM, SE KTERÝM BYCHOM SE PRAVIDELNĚ SETKÁVALI. JAK REVOLUČNÍ JE VÁŠ PROJEKT V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY?

Virtuální realita má už stále místo při krátkodobých výstavách nebo na festivalech. Nevznikají ale stále tolik, aby se mohla postavit vedla tradičních médií, jako jsou obraz nebo socha. Formou produkce se přibližuje filmům nebo počítačovým hrám a je drahá. Jako dlouhodobá

součást výstavního programu bude proto v ČR jedinečná.

Mimořádná bude stavba samotné arény na virtuální realitu, současně to bude také autorské dílo sochaře a architekta Vojtěcha Rady. Dlouho jsme hledali vhodnou formu. V případě navrhování bytu víte, co a kde chcete dělat. V kuchyni je kuchyňská linka a v ložnici postel. Pro to, co máte dělat v herně v galerii, se zatím hledá forma a my ji jako jedni z prvních nastavíme. Tím bude naše stavba mimořádná. Věřím, že v Příbrami vznikne prostor, kde se budete moci seznámit s kvalitními díly, a současně tu bude místo, kam se budete moci přijít pobavit s rodinou nebo přáteli.

KOLIK UMĚLCŮ V SOUČASNOSTI TVOŘÍ DÍLA PRO VIRTUÁLNÍ REALITU?

Vzhledem k finanční náročnosti a nutnosti zaplatit externí odborníky, ji u nás moc umělců nedělá. Mezi ty, kteří to umí, patří Vojtěch Rada nebo slovenský umělec usazený v Praze Andrej Boleslavský. S námi ji zkoušel například malíř Josef Bolf nebo Daniel Vlček. Protože řada děl

Galerista Jan Freiberg

pro VR vzniká na základě zkušeností z herního nebo filmového průmyslu, je tu dost kvalitních děl, která jsou na bázi zábavy. Někteří z nich budeme v galerii prezentovat, například českou, ale ve světě velmi úspěšnou hru Beat Saber.

Ve světě se VR věnuje řada významných jmen. Na bienále virtuální reality v Benátkách jsem jich vloni viděl desítky a několik bych rád představil i příbramským divákům. Budou pro návštěvníky všech generací a víme, že jim to přinese zcela jiný zážitek než kino. Virtuální realita vás obklopí a ponoříte se do ní jako do vody.

NA KTERÁ DÍLA SE MOHOU NÁVŠTĚVNÍCI PŘÍBRAMSKÉ GALERIE TĚŠIT?

Menu virtuální reality stále připravujeme. Budou tu jak česká, tak zahraniční díla, rozdělená do několika sekcí, nebude chybět ani 360stupňový film. Například skvělé je Ex Anima, na kterém spolupracoval nejslavnější francouzský krotitel koní Bartabas se svým Theatre Zingaro a francouzský filmový režisér Pierre

Zandrowicz. Nyní jednáme o autorských právech.

JAK NÁKLADNÉ JE VYTVÁŘET DÍLA VE VIRTUÁLNÍ REALITĚ A JAK DLOUHO TO TRVÁ?

Jednoduché věci se dají vytvořit za malé desítky tisíc korun. Velká sofistikovaná díla produkují týmy podobné rozsahem herním studiím nebo filmovým štábům, tam mohou být částky v desítkách milionů korun. Časově se bavíme o dnech, měsících, ale i letech.

V PŘÍBRAMSKÉ GALERII JSEM MĚL MOŽNOST ZHLÉDNOUT DÍLA VYTVOŘENÁ PRO VIRTUÁLNÍ REALITU. JDE O NEVŠEDNÍ A VELMI OSOBNÍ ZÁŽITEK. MŮŽE TENTO ZPŮSOB PREZENTACE PŘIVÉST VÍCE LIDÍ K UMĚNÍ?

Když diváci uvidí naši virtuální realitu, uvidí umění. VR je nové médium, jako byla třeba fotografie. Tě trvalo pár desítek let, než se stala uměním. Dnes je vývoj rychlejší a ve VR už dnes existuje řada umělecky hodnotných projektů. VR přináší nové smyslové zážitky, které dosavadní technologie nenabízely. Vnímáme svět všemi smysly, digitální i ten, co považujeme za reálný, takže je to další rozšíření sféry našeho vnímání a tím i umění.

ROZŠÍŘENÁ REALITA NABYLA NA DŮLEŽITOSTI ZEJMÉNA V DOBĚ, KDY NEMŮŽEME CESTOVAT A NAVŠTĚVOVAT JINÁ MÍSTA VČETNĚ GALERIE. JAKOU BUDOUCNOST PŘISUZUJETE TOMUTO FENOMÉNU? ZANIKNOU GALERIE, PROTOŽE DÍLA BUDE MOŽNÉ SLEDOVAT Z DOMOVA POMOCÍ PŘILBY NA VIRTUÁLNÍ REALITU?

Virtuální a rozšířená realita zřejmě bude další fází lidského technologického vývoje. Pokud se neprosadí, budou tu jiné formy, k tomu směřujeme stovky let. Například fotografie ani za 180 let své existence nezlikvidovala obrazy, sochy ani grafiky. Myslím, že je neohrozí ani nové médium. Pokud to stav planety dovolí, budeme chtít zažívat věci stále nezpřístupněvaně, pokud ne, může být digitální svět jedním z možných útočišť, jak to naznačuje řada filmů.

KDY SE PŘÍBRAMSKÁ ARÉNA OTEVŘE?

Doufáme, že před Vánocemi. Věřím, že jako bezpečná a malá galerie s malým počtem diváků už budeme otevřeni. Kulturu potřebujeme. Jeden z jejich výkladů se mi líbí: Clifford Geertz charakterizuje kulturu jako „sít' významů“, v nichž a s jejichž pomocí člověk žije, které přijímá od své společnosti a jež naopak předává svým dětem. To je, myslím, pro život minimálně stejně důležité jako hobby centrum.

■ Stanislav D. Břeň

Rok 2020 byl na Březových Horách ve znamení oslav

Březohorští bilancují letošní rok. Mezi nejvýznamnější aktivity patřily oslavy spojené se zdejším kostelem sv. Vojtěcha, ale také se Společností občanů a přátel Březových Hor. Příslibem do budoucna je příprava architektonické soutěže na rekonstrukci náměstí J. A. Alise.

Vizualizace možných podob nového dětského hřiště na Březových Horách.

Foto: Bonita

Během letošního roku se březohorská veřejnost zapojila do přípravy architektonické soutěže na rekonstrukci náměstí J. A. Alise. Proběhlo dotazníkové šetření a pocitové mapování, v září se konalo veřejné projednání. Soutěž samotnou by mělo město vyhlásit v dohledné době.

Pokročila také příprava rekonstrukce Prokopské ulice. Termín dokončení projektové dokumentace je smluvně dojednaný na konec roku 2020. V říjnu byly provedeny sondy, z nichž vyplynulo, že při chystané rekonstrukci bude možné částečně využít dlažební kostky, dnes ukryté pod asfaltem. Tak se ušetří za nový materiál. (Od náměstí ke kostelu sv. Prokopa by nová silnice byla dlážděná.) Během roku 2021 by mělo být vydáno stavební povolení a vyhlášeno výběrové řízení na zhotovitele stavby. Rekonstrukce samotná je plánována na rok 2022. Osadní výbor zastupují při jednáních o projektu Vladimír Srnka a Bronislav Šimek.

KULATÉ VÝROČÍ. A HNED DVAKRÁT

Jednoznačným vrcholem roku 2020 na Březových Horách byla dvě jubilea. Na začátku září se konaly oslavy 30 let Společnosti občanů a přátel Březových Hor. V druhé polovině září si pak Březohorští slavnostní bohoslužbou a bohatým kulturním programem připomněli 130. výročí vysvěcení kostela sv. Vojtěcha. O zdárný průběh těchto oslav se zasloužil přípravný tým (Robert Cieszkowski, Jan Horák, Lenka Hřídlová a Markéta Škodová) a řada podporovatelů a účinkujících. V souvislosti s oslavami také byla zahájena sbírka na zvon (kostel sv. Vojtěcha má dnes jen dva malé zvony). Číslo transparentního účtu březohorské farnosti pro

tuto sbírku je 2401776351/2010. Všem dárčům patří poděkování.

Díky Středočeskému kraji a organizátorovi integrované dopravy opět dochází ke zlepšení dopravní obslužnosti Březových Hor v rámci systému Pražské integrované dopravy. V prosinci se na autobusových linkách 393 a 395 významně zvýší počet spojů, zastavujících na

Litoměřický biskup Jan Baxant při slavnostní bohoslužbě k 130. výročí vysvěcení kostela sv. Vojtěcha.

Foto: Tomáš Mosler

Březových Horách. Za zmínku stojí též nově zaváděná linka č. 521 na trase Rožmitál-Příbram, která v určitých časech pokračuje až do Prahy (resp. pod číslem 393 z Prahy), opět se zastávkou na Březových Horách.

DESÍTKA ULIC BEZ PLYNU

Ne zcela příznivá je situace kolem plynofikace. Na Březových Horách je stále asi deset ulic, kam není zaveden plyn. To je v rámci souvisle

zastavěných částí Příbrami smutný unikát. Bohužel ani letošní rok nepřinesl velkou naději na změnu. Určitá šance je v případě ulice Pod Struhami, ale celkový plán dokončení plynofikace se odkládá na neurčito.

Ve druhé polovině roku město vstřícně zareagovalo na zájem o vznik nových dětských hřišť na Březových Horách. V okamžiku vzniku tohoto textu je téměř jisté vybudování dětského hřiště vedle školního hřiště.

Již zhruba rok osadní výbor jedná s vedením města o zřízení bankomatu. Na jeho absenci si často stěžují jak místní občané, tak turisté mířící do hornického muzea. Městem oslovené banky nemají o provoz bankomatu zájem. Zařízení by však mohla provozovat soukromá společnost; město vyšlo vstříc nabídkou finanční účasti. V době psaní tohoto článku probíhala jednání s oddělením památkové péče o vhodném centrálním umístění bankomatu. Snad vše dobře dopadne a již v roce 2021 bude moci bankomat sloužit občanům.

STROJOVNA JAKO SPOLEČENSKÝ SÁL

Osadní výbor také nadále usiluje o přestavbu strojovny bývalého Dolu Marie na společenský sál. Tuto akci považuje za jednu z březohorských priorit. Nového povrchu se dočkalo několik ulic za husitským sborem. V přípravě je generel kanalizace. Po jeho vzniku by se měla mj. řešit problematická situace v ulici Heyrovského a dalších.

Další informace o dění na Březových Horách a o činnosti osadního výboru jsou k dispozici na internetové adrese brezovehory.eu a ve skupině Březové Hory na Facebooku.

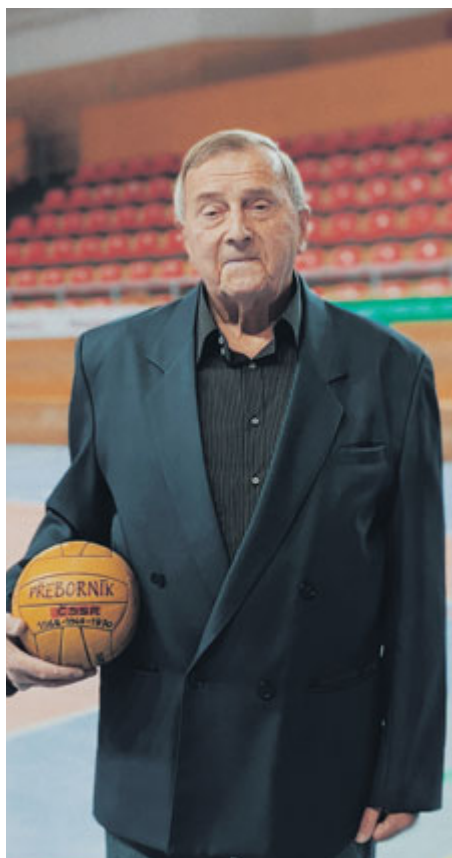
■ Tomáš Mosler

Osadní výbor Březové Hory

Nazývali mě „populární legendou házené“, ale nikdo už neviděl, co mě to stálo

Že před námi stojí bývalý trenér, je vidět na první pohled. „Hráči mi později říkali, že jsem trénoval metodou cukru a biče,“ směje se. Z předposledního týmu v lize se příbramští hráči národní házené stali mistry republiky. Letos uplynulo 50 let od sezony, v níž obhájili mistrovský titul podruhé. Zásadní podíl na těchto úspěších měl právě František Vinklárek – a tohle je příběh, který ho do Příbrami přivedl.

Příští rok oslaví František Vinklárek 85. narozeniny.
Foto (2x): Karolina Ketmanová

Byla to náhoda. Pocházím z Hané - narodil jsem se v Lipníku nad Bečvou. V patnácti letech jsem odešel na vojenské gymnázium a protože jsem chtěl v této cestě pokračovat, dostal jsem se do Vyškova na Moravě. Tady jsem také poprvé nastoupil do házenkářského družstva. Samotnou vojenskou službu jsem pak vykonával v Táboře a později v Písku. To se ví, že v obou městech jsem hned začal hrát za tamní Dukly, které byly v druhé lize.

V roce 1962 mě přemístili do posádky v Příbrami, kde se hrála první liga národní házené. Ale se špatnými výsledky. Byla předposlední. Rozhodl jsem se, že ji v lize zachráním. Ale pozor, já jsem normálně plnil vojenské povinnosti a celou tu trenérskou činnost jsem dělal odpoledne po práci, po večerech a o víkendech. Můj volný čas patřil absolutně sportu.

DO PŘÍBRAMI SE JEZDILU PROHRÁT

Budoucí hráče jsem si vybíral v mládežnických družstvech. Vzal jsem třeba auto a jel se podívat do jiného města na přebor dorostenců

a juniorů. Za tři čtyři roky, když kluci nastoupili základní vojenskou službu, jsem si je povolal do svého mužstva.

Během tréninků jsem kladl důraz na fyzickou a technickou přípravu. Z každého zápasu jsem si dělal poznámky, jaká je obrana a jací útočníci. To všechno jsem si poznamenával do takového černého bloku, kterému kluci říkali „fyzblok“. Dukla Příbram díky tomu mohla vždy přijít s nějakou novou taktikou, na kterou nebyli ostatní hráči připraveni. Zavedli jsme plno útočných a obranných systémů, které byly novinkou pro všechna civilní mužstva. Hráči často říkali, že ještě ani nepřišli do Příbrami - a už prohrávali.

Z předposledního místa bylo najednou osmé místo v lize. Pak třetí místo, za další rok druhé a vyvrcholilo to tím, že jsme se dvakrát stali mistry republiky. Na začátku se chodilo dívat na házenou dvě stě lidí, teprve v letech 1968-1970 jsme pravidelně mívali více než tisíc diváků. Tohle byl vrchol sportu v Příbrami a kluci byli strašně oblíbení.

To se ukázalo napříkladem při prvním rozhodujícím utkání o mistry republiky. Na základě špatného rozhodování rozhodčího diváci vtrhli do hřiště. Později vyšlo najevo, že rozhodčí měl příbramskou Duklu záměrně poškozovat.

NEPOTŘEBUJU SPORTOVCE, JÁ POTŘEBUJU VOJÁKY

Když jsem se vrátil z dovolené po prázdninách v roce 1970, dozvěděl jsem že, Dukla Příbram byla zrušena. Zreorganizačních důvodů. Vůbec jsem tomu nemohl uvěřit. No byla to aféra, chodily za námi delegace diváků. V Rudém právu dokonce vyšel článek s titulkem „Ztratil se mistr republiky - co vy na to, příbramští generálové?“

Začal se o to zajímat i tělovýchovný a sportovní svaz a ministr národní obrany. Velitel posádky to zdůvodnil tak, že nepotřebuje sportovce, ale vojáky. Zbytek hráčů byl převelen do Jinců, Dobřan a Mostu, kde pokračovali v druhé lize. Nemohli se s tím smířit, já taky ne. Nakonec, na vojně se poslouchá, tak se nedalo nic dělat. Takhle skončila slavná historie Dukly Příbram.

Všichni kluci, kteří Duklou prošli, se později stali ve svých civilních oddílech opravdovými osobnostmi. I já jsem u házené zůstal a působil dvacet let ve vrcholných soutěžích jako ligový rozhodčí. Házenkáři mě nazývali „populární legendou“ a „generálem házené“. Jenže nikdo neviděl, co mě tato popularita stála.

POTKÁVÁME SE DODNES

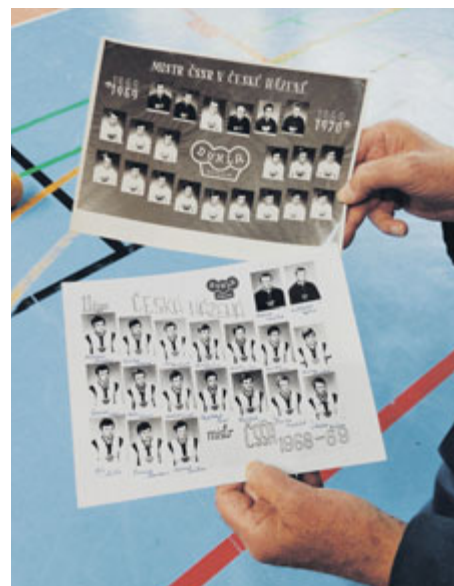
Sportu jsem věrný i nadále - každodenním cvičením, jízdou na rotopedu, plaváním a pro-

Vzpomínky Příbrami

Žijí kolem nás. Lidé s poutavými životními příběhy, kteří mnoho poznali a zažili? Poznej Příbram přináší seriál osudů zajímavých Příbramanů. Příběhy můžete sledovat na webu poznepribram.cz i na sociálních sítích [fb.com/poznepribram](https://www.facebook.com/poznepribram) a [instagram.com/poznepribram](https://www.instagram.com/poznepribram)

cházkami po Příbrami. Jsem věrným divákem ligového fotbalu v Příbrami a pravidelným návštěvníkem extraligového volejbalu. Pořád se mi trochu stýská po mojí házené, tak jezdím na ligová utkání. Moji bývalí hráči jsou totiž funkcionáři těchto oddílů a mě zajímá, jakým směrem se dnes házená vyvíjí.

Mám radost z toho, že jsem něco udělal a něco dokázal. Ti kluci si nesmírně zážili, že

Vítězná mužstva Dukly Příbram

se dostali do Příbrami. Věděli, že je to tu na vrcholové úrovni, a byla pro ně čest, že jsem je vybral. Dodnes se pravidelně setkáváme i s jejich rodinnými příslušníky, i když počet účastníků těchto setkání se s přibývajícím lety bohužel snižuje. Ale tahle úžasná parta hráčů se mi vryla do srdce.

■ Václav Bešťák

Hraniční hřeben: Odlehlé a drsně romantické místo jihovýchodních Brd

Jihovýchodní Brdy, součást Přírodního parku Třemšín, jsou často neprávem opomíjenou brdskou lokalitou. Voltušská vyhlídka s opravdu impozantním rozhledem, zdaleka viditelný vrchol Štěrbinou s vysílačem, divoké skalisko v kamenném moři zvané Kočičí Hrádek a také nesnadno přístupný Hraniční hřeben.

Voltušská vyhlídka, ze které je vidět Rožmitál pod Třemšínem a za ním výrazný vrchol Třemošné (779 m).

Foto (2x): Jaroslav Hodrment

Hraniční hřeben je na většině současných map ovšem uváděn nesprávně - jako Hradecký hřeben. Omyl patrně vznikl kartografickou chybou. Již II. vojenské (Františkovo) mapování (1836-1852) zaznamenává název Hraničný hřeben, a to pro celé pásmo vrcholů mezi Štěrbinou (753 m) a Altánem (669 m, zde Gloriet), stejně i III. vojenské mapování (1877-1880).

Také na prvorepublikové mapě z roku 1928 ještě vidíme v podstatě totéž. Avšak na mapě z roku 1952 je již označení chybné. Na dalších, pozdějších mapách, které chybu opakují, se dokonce redukuje nesprávný název Hradecký hřeben na jeden z vrcholů tohoto pásma, čímž se ztrácí původní označení celého hřebenu. Vracíme se tedy k názvu původnímu, historicky

doloženému a také logičtějšímu. Hraniční hřeben totiž tvořil hranici dělicí rožmitálské, březnické a tochovické lesy.

K Hraničnímu hřebeni se nejspíš vydáme po modré, a to buď z Bezděkova pod Třemšínem nebo z druhé strany od Třemšína. Do blízkosti Hraničního hřebene odbočují z modré na jih dvě větší lesní cesty. Patrně výhodnější je žlutá, která vrchol obchází západně. Ale i z té budeme muset na vhodném místě odbočit a k vrcholu opatrně postupovat volným kamenitým lesem. Lokalita je nepřehledná, doporučuji použít GPS.

Nejvyššímu z vrcholů Hraničního hřebene vévodí věkovitý dub. Necelých 200 metrů severozápadně z lesa překvapivě vystupuje mohutné rozeklané skalisko, rozpukané a poskládané z kamenných bloků. Jeho okolí je poseté nakupenými kameny. Jedná se o málo navštěvované, odlehlé a drsně romantické místo.

Na náročný výlet doporučuji pevnou obuv, dlouhé kalhoty chránící před šlahouny ostružin, případně trekingové hole pro stabilitu pohybu v kamenitém terénu.

Rozeklané skalisko na Hraničním hřebeni

■ Jaroslav Hodrment

O zakázané čížbě

Dnes už si většina z nás nedovede představit, že bychom z potřeby opatřit pro své děti kousek masa nebo pro přilepšení rodině chytali a konzumovali zpěvné ptáky.

Lístek z památníku, 1939. Louky pod Příbramí směrem k Trhovým Dušníkům. Vlevo mlýn Míkovec, uprostřed jede do Příbrami vlak s parní lokomotivou. Nahoře hlubošský kostel, vpravo od něj Hluboš, níže Kardavec a před Trhovými Dušníky vpravo v popředí stodola zaniklého mlýna V Lukách jinak Pod Čertovým pahorkem.

Zdroj: SOkA Příbram

Byli však celkem běžnou součástí jídelníčku po mnoho století, dokud zemský zákon na ochranu ptactva z 30. dubna 1870 jejich lov nezakázal. Když lidé chodili na ptáčky číhat po jeho vydání, dopouštěli se přečinu, i když lovili stehlíky, konopky, čížky, skřivany, pěnice nebo slavíky za účelem jejich chovu v klecích. Ptáčky zpěváčky měli totiž ve velké oblibě třeba řemeslníci, kteří museli od rána do večera pracovat ve svých dílnách.

Doba čížby čili lovu ptactva nastávala hlavně koncem léta a začátkem podzimu, kdy již skončilo hnízdění a ptáků bylo v přírodě nejvíc. Stěhovaví ptáci byli připraveni k odletu, nijak však nespěchali, neboť jim podzimní příroda nachystala dostatek potravy. Kvůli větší bezpečnosti se shlukovali do hejn. Objevovale se i hejna ze severních zemí, do kterých zima přicházela dřív.

KDO SEDNE NA LEP

Lovci věděli, které ptáky je možno nalákat na potravu při zemi, na které je nutno nachytat volavě jedince a kteří se chytí na lep ve výšce. V Příbrami se ptáčci chytali i tak, že se nad potok naaranžovalo chvojí do podoby stromečku, potřelo se lepem a posypalo nějakými semínky, třeba máku, prosa nebo lnu. Ptáčci, kteří se přiletěli napít a nakrmit a sedli ptáčnickovi na lep, nemohli uletět. Čížbáři přes ně přehodili síť a dali je do klecí, nebo je prostě vzali do rukou, strčili do kapes a odnesli domů. Pochytaní ptáčci se museli rychle zužitkovat. V neděli 14. září 1884 se vydal na zakázanou čížbu jedenatřicet-

tilý příbramský horník Alois Procházka, otec pěti dětí, který už byl jednou potrestán čtyřia-dvacetihodinovým trestem pro lesní krádež. Vzal s sebou své hornické kamarády Antonína Noska a Vojtěcha Provazníka s tím, že si chytí nějakou červenku. Usadili se vedle lesa Květná

Nožem, kterým seřezával chvojí, však na Míku zaútočil, řízl ho do ruky, a jak se začali prát, udeřil ho do obličeje a roztrhl mu kabát.

”

na dušnické louce u potůčku, který Procházka pokrýval chvojí. V té chvíli je překvapil mladý příbramský hajný Václav Míka, otec dvou dětí, který dostal od lesmistra rozkaz, aby o víkend dobře hlídal, protože se v lese děje mnoho škod na ptactvu a všechny potůčky jsou pokryté chvojí, jehož lámáním se zase škodí stromům. Hajný Míka se horníků zeptal, co tam dělají. Pro-

cházka řekl, že nic, ale hajný opáčil, proč tedy dává „chvůj“ na potok. Procházkoví kamarádi okamžitě utekli, Procházka se dostal s hajným do křížku a byl z toho soud.

PAVUČINA LŽÍ

Dne 25. září 1884 začalo u C. k. okresního soudu v Příbrami s Aloisem Procházkou hlavní přelíčení pro přestupek proti veřejným ustanovením a zřízením. Soudce musel vyslechnout několik svědků a verzí toho, co se stalo, včetně mnoha lží.

Nakonec bylo prokázáno, že s hajným Míkou byl na obchůzce ještě druhý hajný Stočes a že toho dne přistihli více podobných ptáčnicků, kteří jim však zmizeli v houštinách. Míka vybízel Procházku, aby mu řekl své jméno a aby ho podle lesmistrova rozkazu doprovodil do Trhových Dušníků. Procházka řekl, že nedělá žádnou škodu. Nožem, kterým právě seřezával chvojí, však na Míku zaútočil, řízl ho do ruky, a jak se začali prát, udeřil ho do obličeje a roztrhl mu kabát. Hajný se začal bránit, Procházku několikrát udeřil holí a odešel. Procházka zůstal ležet na zemi, s pomocí kamarádů se pak dostal domů a přestal chodit do práce s tím, že byl těžce zraněn.

Alois Procházka si sehnal advokáta, který ho hájil tak, že byl hajný Václav Míka 14. října obviněn z přestupku proti tělesné bezpečnosti. Procházkův kamarád Vojtěch Provazník třeba tvrdil, že hajný Míka Procházku strašně zbil. Dále pak že na něj vyskočil jiný chlap v zeleném kabátu a začal ho taky mlátit holí, chytil ho za

kytli a utrhnul ji i s košilí tak, že se z toho strachy pomoci (v originále výpovědi je nepublikovatelný výraz). Míka odpověděl, že je to lež, že se samozřejmě bránil, ale Procházkou zbytečně nemlátit.

Ptáčníci loví ptactvo až do druhé světové války, kdy byly tresty za čížbu zpřísněny a lidé tento zdroj obživy či přilepšení opustili.

”

Advokát chtěl po hajném Míkovi všechny možné náhrady a pro horníka Procházkou, který prý nemohl 14 dnů pracovat, jeden zlatý denně místo mzdy, a ještě bolestné 10 zlatých.

Louky pod Příbramí a zaniklý mlýn v Lukách jinak Pod Čertovým pahorkem s náhonem z Příbramského potoka, první polovina 20. století. Zdroj: SOKA Příbram

STRÁŽNÍK TRNKA VNESL DO PŘÍPADU SVĚTLO

Obě trestní řízení - pro lesní pych a újmu na zdraví - byla 27. října 1884 spojena. Soudu nebylo úplně jasné, kde je pravda, dokud nebyl vyslechnut jako svědek Antonín Trnka, sedmadvacetiletý městský strážník.

Vypověděl, že Procházka chodil hned druhého dne po údajném těžkém zranění po městě a že ho znovu potkal na příbramském Václavském náměstí i třetí den po tom. Procházka šel sice o hůlce, ale žádné poranění na něm neviděl.

Dne 21. září 1884, týden po údajném těžkém Procházkově úrazu, potkal strážník Trnka Procházkovu manželku, která něco nesla pod zástěrou. Trnka se jí zeptal, co to nese. Procházková odpověděla, že ptáka, a jestli ho chce. Trnka jí řekl, aby mu ho dala. Byla to sojka celá polepená

od lepu, takže nemohla létat. Procházková strážníkovi ještě řekla, že tuhle sojku chytil její muž den předtím v lese.

Alois Procházka musel předložit soudu i lékařské vysvědčení, ve kterém však bylo výslovně uvedeno, že má jen nepatrná poranění na přední části těla. Tím se ukázalo jako lživé jeho tvrzení, že ho hajný Míka bil po zádech hlava nehlava.

VĚZENÍ S PŮSTEM

Hajný chtěl po Procházkově náhradu 16 zlatých za obhajobu a nemožnost pracovat. Oba právní zástupci se dohadovali a C. k. okresní soud v Příbrami vynesl rozsudek, kterým odsoudil Aloise Procházkou ke čtyřem dnům vězení zostřeného půstem, k náhradě nákladů trestního řízení a náhradě soudních útrat Míkovi ve výši pěti zlatých.

Hajného Václava Míku ale soud potrestal za přestupek proti tělesné bezpečnosti pokutou tří zlatých ve prospěch ústavu chudých v Příbrami, nebo k 24 hodinám vězení, a k náhradě nákladů Procházkově ve výši 8 zlatých 60 krejcarů, protože Procházka po jeho ráně zůstal ležet na zemi.

Horník Alois Procházka však nebyl s rozsudkem, a hlavně s nepřiznáním bolestného spokoje a odvolal se k C. k. zemskému soudu

v Praze. Tento soud rozhodl, že Alois Procházka tělesně poškodil hajného Václava Míku při výkonu jeho služby, takže se jednalo o veřejné násilí. Václav Míka byl zproštěn obžaloby a náhrad trestního řízení v plném rozsahu, bolestné však nedostal.

Procházka byl odsouzen k mírnějšímu trestu dvou dnů zostřenému jedním postem a trest si odseděl v srpnu 1885.

Ptáčníci prý loví ptactvo až do druhé světové války, kdy byly tresty za čížbu zpřísněny a lidé tento zdroj obživy či přilepšení definitivně opustili. Čížba je u nás zakázána stále.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

1. prosince 1860

Příbramský učitel Jan Smrt začal učit na březohorské škole jako výpomocný učitel.

2. prosince 1920

Došlo k dohodě mezi příbramským děkanstvím a svatohorským proboštvím ohledně vzájemného vymezení duchovní správy.

5. prosince 2000

Na okresním úřadě v Příbrami se uskutečnilo poslední okresní shromáždění (shromáždění vybraných zástupců obcí). Ukončení činnosti tohoto sboru souviselo se vznikem krajských zastupitelstev.

8. prosince 1920

Na základě knihovního zákona z roku 1919 byla ustavena knihovni rada obecní knihovny, jejím předsedou se stal profesor J. Syka.

8. prosince 1930

Byl zahájen dvoudenní „radiotr“ - prodejní výstava radiopřijímačů v restauraci Na Příkopcech (dnes Švejka).

9. prosince 1990

V Příbrami zemřel režisér Jiří Svoboda, od roku 1976 působil v příbramském divadle.

11. prosince 1900

Narodila se na Březových Horách Hermína Týrlová, zakladatelka českého animovaného filmu pro děti.

12. prosince 1870

Březohorské doly navštívil kolumbijský montanista Francisco Azuero.

15. prosince 1970

Bylo otevřeno nákupní středisko Uran v Plzeňské ulici.

29. prosince 1940

V celostátním rozhlasovém vysílání zazněla mše D dur od příbramského skladatele B. Fiedlera v podání Příbramské filharmonie a dalších zdejších hudebníků.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Cokoliv se tu děje, všech se týká

Dovoluji si vám zaslat k zamyšlení Desatero pokoje, které v této neradostné, starostmi a obavou naplněné době by snad mohlo být alespoň pro někoho povzbuzením a vedlo lidi k zamyšlení i nad sebou a svým jednáním. Jak říká J. A. Komenský: „Všichni na jednom jevišti velkého světa stojíme a cokoliv se tu děje, všech se týká.“

*Ko nemýšlel v této neradostné
Desatero pokoje
Jen pro desátý den
- se budu snažit prožít den
problém svého života.
- Budu se nejpečlivěji dbět na
chování důstojně, nebudu se
ke měm dítbojné, nebudu se
- Budu šťasten v jistotě, že je
rejnou na obou, ale také
- Přizpůsobím se okolnostem*

JEN PRO DNEŠNÍ DEN

- Budu se snažit prožít den, aniž bych chtěl vyřešit problém svého života.
- Budu co nejpečlivěji dbět na své vystupování, abych se choval důstojně, nebudu nikoho kritizovat a už vůbec se nebudu snažit se někoho napravovat, jenom sám sebe.
- Budu šťasten v jistotě, že jsem stvořen pro štěstí... nejenom na onom, ale také na tomto světě. Ať jsem pramenem radosti pro druhé.
- Přizpůsobím se okolnostem, aniž bych vyžadoval, aby se okolnosti přizpůsobily mým přáním.
- Věnuji deset minut denně svého času dobré četbě. Dobrá četba je pro život duše stejně nutná, jako je výživa nutná pro život těla.

- Vykonám dobrý skutek a nebudu o tom nikomu vyprávět.
- Vykonám něco, do čeho se mi vůbec nechce. A kdybych se snad cítil uražen, dám si pozor, aby to nikdo nepoznal.
- Připravím přesný program. Možná jej přesně nedodržím, ale určím si jej.
- Budu se chránit před dvěma zly: před chvatem a nerozhodností.
- Nebudu mít strach. Nebudu mít strach se radovat ze všeho, co je krásné, a věřit v dobrotu, pomoc, krásu a dobro.

■ Miloslava Hejnová, Příbram

Osobní setkání nahrazuje na chvíli internet

Covid-19 se bohužel roztahuje nejen v naší krásné zemi, ale i ve světě. Osobní kontakty nejsou žádoucí a musíme dodržovat pravidla. Věřím, že se situace zlepší a uskuteční se silvestrovský pobyt v Klatovech. Mezitím máte možnost podívat se na naše webové stránky. Kdo to nezvládá, určitě má v rodině mladé, kteří mu pomohou a stránky nastaví. Jsou na nich informace a fotografie z rekondičních pobytů a různých jiných akcí. Stránky najdete

na adrese civilky.cz (v horní části těchto stránek najdete okénko s názvem Naše organizace, na které kliknete, poté se na pravé straně objeví sloupek s jednotlivými kraji; rozkliknete kraj Středočeský a mezi městy vyhledáte Příbram. Kliknete na tento odkaz a dostanete se na tyto stránky). Přímý odkaz na příbramskou organizaci je také na civilky.cz/nase-organizace/vypis/stredocesky-kraj/komunitni-centrum-pribram nebo pod zkratkou

1url.cz/SzI6E, kterou napíšete přímo do adresního řádku prohlížeče.

■ Alena Kasíková
Svaz postižených
civilizačními chorobami,
Komunitní centrum Příbram

inzerce

Nemít sílu a vůli pomoci...

Názor na článek Putování Petra Sedmihláře mi osvětlilo původ mého zrození (11/2020): Výborný článek, který nabízí jiný pohled na spisovatele Jana Drdu. Nicméně přes čestný závěr jeho života je třeba konstatovat, že patřil mezi nejprominentnější spisovatele socialistického Československa. A díky této pozici zřejmě neměl sílu a vůli jakkoliv pomoci vězněným katolickým spisovatelům jako byli Jan Zahradníček, Josef Kostohryz, Václav Renč a další. Na rozdíl od Jaroslava Seiferta nebo Františka Hrubína. I přesto má tento náš slavný rodák svoje místo v dějinách české literatury.

■ Reakce z webu kahan.pribram.eu,
IP adresa: 176.98.110.96

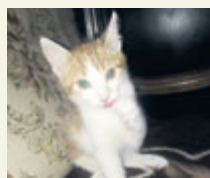
CHCETE BÝT INFORMOVÁNI
O DĚNÍ VE MĚSTĚ?
REGISTRUJTE SE DO
INFOSERVISU MĚSTA
PŘÍBRAM.

Registrace on-line na
infoservis.pribram.eu
nebo pomocí formuláře
na MěÚ Příbram,
v Knihovně Jana
Drdy, Infocentru
a v aquaparku.

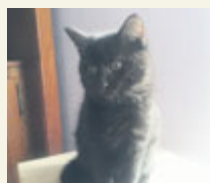

Zvířata k adopci

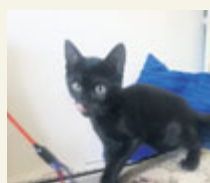
SPOLEK PRO KOČKU

Vořech: zrzavý kocourek, který je velmi hravý, čistotný a očkovaný. Hledá hodně lidi.

Inuška: černá kočička je hodně chlupatá, čistotná a očkovaná.

Jeniček: černý kocourek je hravý, čistotný a očkovaný.

PŘÍBRAMSKÉ KOČKY

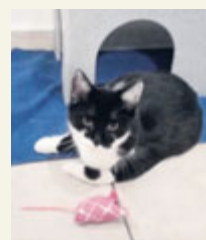

Nikolka: asi čtyřměsíční dlouhosrstá kočička. Je velmi zvědavá, všechno musí prozkoumat, zvláště velice ráda „pomáhá“ s domácími pracemi, zejména při mytí podlahy nebo praní záclon. Když má náladu, přiběhne si pro pohlázení. Je kastrována.

Kalimero: přibližně půlroční černý kocourek. Je velice temperamentní a když si chce hrát, provokuje i mnohem starší kočky v depozitu. Velice rád se mazlí. I on je kastrováný.

Více informací na telefonu 773 982 827.

Heduška: roční kastrovaná kočička. Je mazlivá a přítulná, s kočkami v depozitu se snáší velice dobře.

Detaily na telefonech 731 717 125 (Nikolka) a 725 366 555 (Kalimero, Heduška).

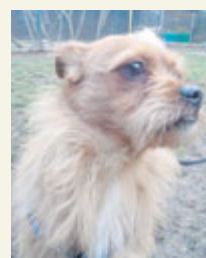
PSÍ ÚTULEK LAZEC

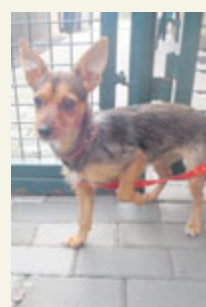
Pišta: asi osmiletý hladkosrstý jezevčík, který je v útulku čtyři roky. Bohužel je to pes dominantní povahy a vlivem toho byl již z adopce vrácen. Není vhodný k dětem ani k ostatním zvířecím mazlíčkům. Čeká na páníčka, který si s ním poradí.

Kamil: přibližně pětiletý kříženec loveckého psa, aktivní, kontaktní pes vhodný k někomu, kdo s ním bude trávit hodně času.

Matěj: 2-3letý kříženec teriéra. Byl nalezen uvázaný u jídelny v ulici K Podlesí. Je svérázné povahy a bude potřebovat více času k socializaci.

Bety: asi dvouletá kříženka. Odchycena byla 20. října 2020 v Orlově. Je to velmi bázlivá a nedůvěřivá fenečka.

Více informací na webu utulekpribram.cz nebo telefonem 777 705 616.

POMŮCKY: NOEMA, NAO, ANAS, INTEROVAT, ANAA	NÁLEZ	ANGL. ČERNÝ	NĚM. ČLEN URČITÝ	ITAL. SOPKA	PODSTATA	◆	VYDÁVATI HLAS JAKO SLEPICE	PROUD (BÁSNICKÝ)	ZNAČKA KOSMETIKY	ČÁKAT (NÁŘ)	PAŘÍŽSKÉ DIVADLO	POBÍDKA TAHOUNŮ (NÁREČNĚ)	MAJAKOVSKÉHO BĚSEN	VYROBENÉ ŠITIM
KAŽDÝ DRUHÝ DEN						VLÁDCE KRKONOS								
MOKŘAD						SKOTAČITI								
1. DÍL TAJENKY													OTEC (KNIŽNĚ)	
INIC. HERCE CUPÁKA			AMERIČAN (SLANG.)					ŠPAŇ. MYS					MOJE	
VELMI KRÁTKÉ VLNŮ			OTVOR NA VHAZOVÁNÍ					ŘEKA V DAHOMĚ					3 DÍL TAJENKY	
				RÁDCE MORIA-MEDA					THAJSKÁ TISK AGENTURA PRAVO ODPORU				MASA LIDÍ	ŘADOVÁ ČÍSLOVKA
◆	HRANICIT	INIC. HUGO HAASE NEOB-RATNÝ ČLOVĚK		TLAMA	OBEC U DO-MAŽLIC					DÍTĚ			ČESKÁ POLITICKÁ STRANA	
VZPÍŇAT					PÁTRICI TANI								ZAKON MŮSTY V MĚSTĚ	
ŘEMES-LNIK						OPĚTOVAT (ODBOR.)								
						MÉTIER			VYUŽÍVA-JICI ATOM					
ŘÍMSKY 999			ANEBO (ZAST)					HOŘKÝ LIKER		YES				
			SPORTOVNÍ ČLUN							PŘED DLOUHOU DOBOU			BOLIVU-SKÉ MĚSTO	PLOCHÁ BEDNA NA OVOCE
HLT					DUŠIKATÁ SLOUČE-NINA					KOPÍ			ČESKÝ ARCHITEKT	
PÍSMENO RECKÉ ABECEDY					BYT SI JISTÝ								POLY-NEŠKÝ OSTROV	
					SPZ NYMBURKA									ZAKVIČENÍ VEPŘE
2. DÍL TAJENKY														SUBSULFID UHLIKU
DRUH KONĚ														MILIBAR
ROSTLINA CIZO-KRAJNÁ						ŽENSKÉ JMÉNO (21.2.)								MRKNUTÍ
						BRADA-VICE								BEÁTA (DOMÁCKY)

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc prosinec.

Tajenka ze zpravodaje č. 11/2020: Svatý Ondřej tichý, nebude len lichý. Knihu vyhrává Jarmila Bendlová. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pibram.eu. Čtenáři/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako šestá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

ADVENT A VÁNOCE V PŘÍBRAMI 2020

29. 11. – Zahájení adventu

- 10.00–12.00 a 14.00–16.00 Lovesong Orchestra – koncerty pod okny a v ulicích města (živě)
- 17.00 rozsvícení vánočního stromu na nám. T. G. Masaryka (online)
- 18.00 adventní koncert ze Svaté Hory (online)

6. 12. – Bronzová adventní neděle

- 18.00 adventní koncert v Hornickém muzeu Příbram (online)

13. 12. – Stříbrná adventní neděle

- 18.00 adventní koncert Ivy Bittové z kostela sv. Jakuba (online)

20. 12. – Zlatá adventní neděle

- 10.00–12.00 a 14.00–16.00 Lovesong Orchestra – koncerty pod okny a v ulicích města (živě)
- 16.00–18.00 adventní koncert Pokáče – koncerty pod okny a v ulicích města (živě + online)

Konání koncertů a adventních trhů bude upřesněno dle aktuálních vládních nařízeních.

Změna programu vyhrazena.

Program na:

www.vanoce.pribram.eu

partneři:

Středočeský kraj